

Jokijärven Avviisi

22. vsk

Jokijärven kyläseuran julkaisemana

2021

Kuvassa Koillismaan rovastikunnan rovasti ja kirkkoherra Tuomo Törmänen ja seurakuntapastori Heikki Pesämaa, sekä kanttori Sauli Vaittiniemi

LEHDESSÄMME

Pääkirjoitus	2
Tyrämäen tuulimyllyn korjaus.	3
Uutelan Kalle – ensimmäinen syntyperäinen jokijärveläinen opettaja	8
Pyry Topio – kohti beach volleyn maailmanhuippua	10
Porot elinkeinona.	17

Jokijärven Avviisi on luettavissa myös kyläseuran kotisivuilla www.jokijarvi.com

Hartaushetki Jokijärven kirkon 60-v. muistomerkillä 23.8.2020

Jokijärven kirkon muistomerkki on sillä pyhällä paikalla, missä sijaitti seurakuntamme ensimmäinen kirkko vuosina 1848–1877. Muistomerkki vihkimisestä tuli 60 vuotta täyteen sunnuntaina 23.8.2020. Sunnuntai oli ollut myös 23.8.1960, kun Oulun hiippakunnan piispa Olavi Konstantin Heliövaara on vihkinyt muistomerkkin. Muistomerkkin on suunnitellut tiemestari Sulo Noponen ja sen ovat rakentaneet serkukset Ville Karjalainen ja Martti Räisänen.

Hartaushetkeä lämpimässä elokuun illassa johti kirkkoherra Tuomo Törmänen, puheen piti Heikki Pesämaa ja musiikista vastasi kanttori Sauli Vaittiniemi. Suntion toimi Eila Majava ja kuvaamisesta Facebook-lähetystä varten vastasi nuorisotyönohjaaja Hanna Pernu. Muistojen hartaushetkessä lauloimme samat virret kuin 60 vuotta sitten vihkimistilaisuudessa. Alkuun virrestä 183:1–3.

On meillä aarre verratton, se kalliimpi on kultaa.

Myös jalokivi kallein on sen rinnalla vain multaa.

Näin suuren lahjan tai vaasta me saimme omaksemme,

sanansa Herra Jumala kun antoi aarteeksemme.

Johdannon alussa kirkkoherra Tuomo Törmänen muistutti meitä, noin neljäkymmentä kuulijaa, psalmin 103:17 sanoin: ”Herran armo pysyy ajasta

aikaan, se on ikuinen niille, jotka pelkäävät ja rakastavat häntä.”

Kirkkoherra korosti myös sitä, kuinka me kaikki olemme Herramme armon varassa: ”Armon varassa voimme kohdata menneisyyden haavat ja ristiriidat. Armo kääntää katseemme toinen toiseemme, olemme keskenämme veljiä ja sisaria Kristuksessa.”

Kirkkoherra muistutti myös kirkon tärkeydestä seudun uskoville: ”Jokijärven erämaakirkon rakentaminen oli tämän seudun kristikansalle varmasti suuri ilon ja ylpeyden aihe. Kristikansa saattoi yhtyä psalmin 122:1 (Biblia 1776) sanoihin: Minä iloitsen niistä, jotka minulle sanovat: että me menemme Herran huoneeseen.”

”Jokijärven kirkko oli hirsistä rakennettu yksinkertainen ristikirkko. Kirkon muistomerkkinä on kirkon tavoin ristinmuotoinen”, kirkkoherra vertasi muistomerkkiä esikuvansa. ”Ristikirkko julisti pelkällä olemassaolollaan ristin rakkautta, Jeesuksen sovitusyötä. Jeesus kuoli Golgatan keskimmaisessa ristinpuussa meidän tähtemme. Jeesuksen ristin tähden me saamme osaksemme armon, rakkauden ja pelastuksen.”

Tämän jälkeen kirkkoherra Törmänen muisteli jokijärveläisten kirkon kohtaloa: ”Kiistojen jälkeen kirkko purettiin ja siirrettiin nykyisen kirkon pai-

kalle vuonna 1877. Monien aikalaisten mielestä kirkko ryövättiin täältä Jokijärveltä”, kirkkoherra kertasi meidän kuulijoidenkin mielissä olevia ajatuksia. ”Menneisyyttä emme voi enää muuttaa. Katkeruus ei vie meitä eteenpäin. Jokijärven kirkon muisto auttakoon meitä uskomaan ja luottamaan Jumalan armon ja rakkauteen, ristin rakkauteen.”

”Useita kertoja tämän seudun kansa sai kuulla Jokijärven kirkon saarnatuolistia ja alttarilta Jumalan rakkaudesta evankelista Johanneksen sanat: Sillä niin on Jumala maailmaa rakastanut, että hän antoi ainoan Poikansa, että jokainen, joka uskoo hänen päällensä, ei pidä hukuttaman, mutta ijankaikkisen elämän saamaan.” (Joh. 3:16, Biblia 1776)

Tämän jälkeen yhteisenä nöyränä rukouksena luimme yhteisen synnintunnustuksen virsikirjan numerosta 706

Oi sinä kaikkein armollisin, ristiinnaulittu Herra Jeesus Kristus.

Armahda minua, vaivaita syntistä, ja katso puoleeni laupeutesi silmin,

niin kuin sinä katsoit Pietariin, kun hän oli kieltänyt sinut,

ja niin kuin sinä katsoit syntiseen naiseen fariseuksen kodissa ja ryövärin ristinpuulla.

Anna minulle pyhä armonsi, että minä niin kuin Pietari itkisin syntejäni,

niin kuin syntinen nainen sinua sydämestäni rakastaisin

ja ryövärin kanssa saisin katsella pyhiä kasvojasi taivaassa iankaikkisesti.

Tämän jälkeen kirkkoherra luki Synninpäästön ja Rukouksen:

Murtunutta ruokoa hän ei muserra,

lampun hiipuvaa liekkiä hän ei sammuta. (Jes. 42:3)

Jumala on armollinen. Jumala ei hylkää. Jumala on kuullut rukouksesi

ja antaa Kristuksen tähden kaikki sinun syntisi anteeksi.

Rukous
Kaikkivaltias ja armollinen Jumala

Tällä paikalla oli kerran kirkko, Herran huone.

Anna Jokijärven kirkon muiston vaikuttaa meissä armoa ja välittämistä.

Jokijärven kirkko oli ristikirkko.

Tee Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen risti meille rakkaaksi.

Anna ristin olla meille rakkauden, armon ja pelastuksen merkki.

Autta meitä turvaamaan kaikissa elämämme vaiheissa ristin rakkauteen.

Tee meistä rakkautesi välikappaleita.

Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen nimessä.

Raamatunluku (1. Tess. 1:8, vanha raamatunkäännös)

”Kuulkaamme Jumalan sanaa Ensimmäisen tessa-

Tämä ehtoolliskalkki ja lautanen ovat ainoat esineet, jotka säästyivät kirkon tulipalosta 27.7.1925.

Esineet on hankittu Jokijärven kirkkoon vuonna 1850 kultaseppä Johan Ingbergiltä Oulusta. Nämä esineet yhdistävät meidät menneeseen: ”Jokijärven kirkon oma. 1850. Tehkää se minun muistokseni.”

lonikalaiskirjeen luvusta 1: Sillä teidän tyköänne on Herran sana kaikunut; ei ainoastaan Makedoniaan, ja Akaiiaan, vaan kaikkialle on teidän uskonne Jumalaan levinnyt, niin ettei meidän tarvitse siitä mitään puhua.”

Tämän jälkeen lauloimme virrestä 183 sen 4 säkeistön ja kuulumme Jumalan sanaa Toisen Mooseksen kirjan luvusta kolme: ”Riisu kengät jaltasi, sillä paikka, jossa seisot, on pyhä maa.”

Tämän jälkeen puhui seurakuntapastoriksemme aivan äskettäin tullut Heikki Pesämaa. Hänen lämminhenkisen puheensa ydin oli se, jonka me kaikki paikallaolijat tunsimme samoin kuin hän sanoi tuntevansa. ”Tällä paikalla on saarnattu Jumalan sanaa jo yli sata viisikymmentä vuotta sitten. Tämä vanha kirkonsija suorastaan huo-kuu hengellistä voimaa,

josta me kaikki voimme ammentaa itseemme. Samalla muistamme heitä, jotka ovat saaneet tämän kaiken aikaan.”

Puheen jälkeen luimme yhteen ääneen apostolisen uskontunnustuksen ja lauloimme päälle virrestä 577 säkeistöt 1–4 ”Sun kätes, Herra, voimakkaan.” Rukouksen ja ehtoollisen asetussanojen jälkeen luimme yhdessä Isä meidän -rukouksen. Tämän jälkeen kirkkoherra kutsui meitä jokaista ehtoolliselle: ”Tulkaa, ottakaa vastaan Kristuksen ruumis. Tulkaa, juokaa kuolemattomuuden lähteestä.”

Mieliin painuvan tilaisuuden päätti virsi 329 ja sen säkeistöt 4–5 ”Kiitos nyt Herran” ja vielä ennen hartauskahvia kirkkoherra luki meille Herran siunauksen.

Veikko Räisänen
pt, jkk

PÄÄKIRJOITUS

Mailleen mennyt vuosi 2020, jää muistoihimme vuotena, jossa oli olemassa hirmuisen katastrofin ainekset paljon pahempaan. Vaikka nyt näyttää, että ihmiskunta selviää, niin silti se oli kaikin puolin epämurkava elää. Tartuntoja oli vuoden 2021 alussa kaikkiaan 80 miljoonaa, parantuneita 56 miljoonaa ja kuolleita lähes 2 miljoonaa.

Joulukuun 1. päivä 2019 Kiinan Hubein maakunnan Wuhanissa vahvistettu ensimmäinen virallinen koronakuolema ei aiheuttanut missään päin maailmaa isoja värinöitä, mutta helmi-maaliskuussa tilanne näytti jo jossain päin maailmaa lähes epätoivoiselta.

Korona ei ollut ainoa riesa maapallollamme: USA:n twiittaava katastrofi oli yksi niistä, valtoimenaan riehuvat metsäpalot Kaliforniassa, Amazonilla ja Australiassa toinen, hurrikaanit eri nimillä ympäri maailman kolmas. Aasian tulvat veivät alavien maiden asukkaiden hatarat majat mennessään ja joka päivä ihmisiä kuoli nälkään 20 000. Terrorismi ja sodat riehuvat lähes tietämättämme maailmassamme ja tuottivat suurta tuskaa ja tuhoa.

Silti on yksi kolikka maailmassa, jossa asiat olivat hyvin: Scandinavian maat, eritoten meidän oma Suomemme, erottuivat vuoden kaikissa mahdollisissa tilastoissa edukseen. Vaikka meilläkin on oloissamme korjattavaa, niin silti meillä menee hyvin. Niin hyvin, ettemme oikein kunnolla osaa edes arvostaa itseämme ja meidän kaikkien suomalaisten tarmokkuutta ja luovuutta. Ehkä onkin parempi niin, että pidämme kynttiläämme vakan alla ja teemme, emmekä pökise tyhjiä. Hymyilemme vain itseksemme nurkan takana, että siitäs saitte koko maailma.

Kyläseuran toimintaan virus vaikutti kovasti ja jouduimme perumaan kesänäytelmämme esitykset, mutta toivotaan, että tänä kesänä saatte nauttia ”Avioliittosimulaattori”-näytelmästä uusissa kuppi-istuintuoleissa mukavasti istuen. Ihan ilman näytäntöä emme kuitenkaan jääneet, sillä Vagabond-tyttösiirkuryhmä esiintyi taitavasti tasapainoilien perheen pienimmillekin sopineella esityksellään torstaina 16. heinäkuuta. Tytöt esiintyvät Jokijärvellä myös kesällä 2021.

Kyläseuran talkoomiehet ja -naiset eivät pelänneet koronaa, vaan hoidimme yhdessä teatterin saneerauksen ja myös kyläseuran rivitalo sai alkuperäisen värinsä, eli punaisen maalin seinänsä. Piha-alueita varjostaneet isot puut saivat myös kyytiä ensin monitoimikoneelta ja sen jälkeen kannot kantojyrsimeltä ja nyt valo on päässyt pihalla valloilleen.

Vuosi toi paljon surua tullessaan, ja niin myös itselleni, kun vaimoni Armi Inkeri menehtyi 16.11. vaikeaan sairauteen. Se on laittanut ajatukseni uuteen järjestykseen, ihan niin kuin tämä koettelemusten vuosi varmaan kaikilla muillakin. On ihan hyvä, että meitä ihmisiä suurempi voima muistuttaa meitä pienuudestamme. Sillä pieniähän me olemme, emmekä toinen toistamme kummempia. Sanokaamme kaunis, hyvä sana silloin, kun on sen aika. Ei vasta sitten, kun kaikki on myöhäistä.

Kaikille mukana olleille kauniit kiitokset vuodesta 2020! Vuoden päästä kaikki näyttää taas ihan toiselta.

Veikko Räisänen
pt, jkk

Avioliitto- simulaattori Pölkky-teatterilla

Koronaepidemian vuoksi useimmat teatterit – kuten myös Pölkky-teatteri – joutuivat perumaan suunniteltuja esityksiään kesällä 2020. Jokijärven teatteri päätti hyvissä ajoin keuhkolla, että harjoitteluvaiheessa olevan näytelmän Avioliittosimulaattori harjoitukset keskeytetään ja esitykset siirretään kesälle 2021.

Ennen koronaepidemiaa aloitettujen harjoitusten pohjalta jatkettiin näytelmän työstämistä loppuvuodesta 2020. Aikaisemmin sovitut asiat ja asemoinnit sekä näytelmätekstin tulointa olivat näyttelijöillä hyvin muistissa, joten tällä hetkellä näytelmän valmistuminen etenee hyvää vauhtia.

Pölkky-teatterin teatteritarjonta kesällä 2021

Jokijärven Pölkky-teatterin valloittaa Veera Niemisen esikoisromaniin pohjautuva näytelmä Avioliittosimulaattori. Käsikir-

joituksen näytelmään ovat tehneet Veera Nieminen, Tommi Auvinen ja Seija Holma.

Avioliittosimulaattori kertoo pohjoiskarjalaisesta iloisesta, vilkkaasta ja löpöttelevästä Ainosta ja koillismaalaisesta Jussista, joka on Ainon vastakohta. Nuoret tapaavat sattumalta messuilla ja rakastuvat ensi silmäyksellä. Aino lupaa heti muuttaa kuukaudeksi Jussin luo, koeajalle. Entiset seurustelukumppanit jätetään saman tien ja aloitetaan yhteinen elämä.

Jussia hirvittää päästä Aino kotitalalleen. Taloon, jossa kahvikupinkaan paikka ei ole vaihtunut Jussin äidin kuoleman jälkeen. Jussin lisäksi maatilalla asuu Jussin omalaatuinen isä Unto, eriskummallinen setä Erkki sekä Jussin pikkuveli Jaakko. Talossa ei juuri puhuta keskenään ja jos puhutaan, ei siitä mitään selvää ota.

Lisämaustetta soppaan tuovat Ainon eronneet vanhemmat, jotka ovat hank-

kineet toisilleen lähestymiskielon, mutta ilonpitoa se ei estä. Heissä riittää virtaa koillismaalaisten ihmetellä, kun he saapuvat katsomaan millaiseen paikkaan heidän ainokaisensa on joutunut.

Pölkky-teatterille näytelmän ohjaa Elsa Ruokangas. Muusikko Tuomo Nauvasen vastuulla on lauluharjoitukset sekä säästys ja muutoinkin musisointi näytelmässä.

Näytelmä on komediaa aiheesta, saako maajussi pitää morsiamensa? Taus-tana on suomalainen maaseutu juuri nyt. Yleisölle näytelmä tarjoaa hersyvää huumoria, joten tervetuloa katsomaan ja nauttimaan.

Näytelmän ensi-ilta on Jokijärven katetulla ja saneeratulla Pölkky-teatterilla 2.7.2021.

Lisätietoja ja esitysajat: www.jokijarvi.com.

Elsa Ruokangas
ohjaaja

HALUATKO JOPA 6% KORON JA TUOTON RAHOILLESISI?

Soita heti 0400 386 420, niin
kerromme lisää eri vaihtoehdoista.

PERUNKIRJOITUKSET

• Ositukset • Perinnönjaot • Testamentit • Edunvalvontavaltakirjat

Kokemuksella, ammattitaidolla ja
kilpailukykyiseen hintaan!

Soita ja varaa aika: 0400 259 085

Kaikki soittaneet
osallistuvat 500 euron
matkalahjakortin
arvontaan 31.12.2021.

KARI SIMONEN PALVELUT

OULU • RAAHE • TORNIO • KUUSAMO

info@karisimonenpalvelut.fi • www.karisimonenpalvelut.fi

Jokijärven kyläseuran näytelmäryhmä esittää

AVIOLIITTO- SIMULAATTORI

Käsikirjoitus: Veera Nieminen, Tommi Auvinen, Seija Holma

Ohjaus: Elsa Ruokangas

Ensi-ilta:

Pe 2.7.2021

klo 19.00

Jokijärven katetulla
PÖLKKY-teatterilla

Hilturannantie 2 A
93400 Taivalkoski

Muut esitykset

Su 4.7. klo 14.00

Ti 6.7. klo 19.00

To 8.7. klo 19.00

Pe 9.7. klo 19.00

Su 11.7. klo 14.00

Pe 16.7. klo 19.00

Su 18.7. klo 14.00

Ke 21.7. klo 19.00

To 22.7. klo 19.00

Su 25.7. klo 14.00

Ke 28.7. klo 19.00

La 31.7. klo 14.00

Su 1.8. klo 14.00

Oikeuksia valvoo: Näytelmäkulma

Liput: 15 €, alle 12-v. 5 €.

Ennakkoon varatut liput tulee lunastaa puolta tuntia ennen esityksen alkua.

Tiedustelut ja varaukset:

040 578 7176 tai jokijarvi@jokijarvi.com

Katso lisää: www.jokijarvi.com

Jokijärven
Kyläseura

Pölkky-teatteri

Pölkky-teatterin katsomon saneeraus

”Katsomon penkit ja kuuluvuus” sanat toistuivat useana kesänä ja kohtuullisen usein kun kyselimme näytelmästä ja palveluiden sujuvuudesta. Varsinkin kehityskohteiden osalta on syytä kuunnella asiakasta tarkalla korvalla. Syksyllä 2019 kyläseuran johtokunta päätti aloittaa katsomosaneerauksen mikäli kustannusarvio pysyy

kohtuuden rajoissa ja hankkeelle saadaan Koillismaa Leader ry tuki.

Rakennusmestari Tapio Räisänen laati suunnitelmat kustannusarvioineen ja vieläpä talkoilla. Näillä dokumenteilla oli helppo lähestyä Koillismaa Leader ry:tä ja siellä Marja Tuomivaaraa. Marja kertoi hankkeen sopivan hyvin hankkeeksi ja käyvän Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan 2014 – 2020. Niinpä kyläseuran johtokunta teki lopullisen myönteisen päätöksen hankkeesta.

Hankkeekoordinaattoriyhmään valittiin Aila Mikkonen, suunnittelija Tapio Räisänen, teknisenä asiantuntijana Martti Pesämaa ja Pasi Kivimäki, teatterinjohtaja Elsa

Ruokangas sekä projektin käytännön koordinaattoriksi Mauri Karjalainen. Kirvesmiehiksi uuden rungon rakentamiseen ja levytykseen ja katon alaslaskun tekoon valikoitui ammattimiehet Väinö Leppänen ja Henry Ojala.

Työt aloitettiin tammi-kuun puolivälissä 2020. Vanhat katsomopenkit purettiin talkoilla. Vanhaa katsomon runkoa käytettiin pohjana rakennettaessa loivempaa ja väljempää sekä turvallisempaa uutta katsomoa. Kirvesmiesten osalta työt saatiin päätökseen helmikuussa. Pieni osa levytyksestä, tuolien asennus ja ulkopuoliset laudoitukset jäivät talkoolaisien vastuulle. Töitä päätettiin jatkaa toukokuussa ennen teatterikauden alkua. Kuitenkin pandemia sotki kesän suunnitelmat ja loppurakentamiselle jäi hyvin aikaa. Penkit asennettiin ja ulkopuoliset laudoitustyöt tehtiin Pesämaan kanssa joutuisasti kevään kuluessa. Työmaan loppusiivouksen hoiti kyläseuran naiset totutulla ripeydellä.

Tyrämäen tuulimyllyn korjaus

Tyrämäen korkeimmalla kohdalla sijaitseva Moilasen suvun vanha tuulimylly on seurannut kylän elämää jo 1800-luvun loppupuolelta asti. Tuulimylly on alun perin hankittu Jokijärveltä, Päävaaran lähellä sijaitsevalta Myllyvaaralta, josta se on kuljetettu Tyrämälle ja kyläläiset ovat sen sitten yhteistuumin koonneet nykyiselle paikalleen. Mylly on ollut toiminnassa ja palvellut tyrämäkisiä 1930-luvulle asti, eli noin 50 vuotta jauhaen Tyrämäen rinteessä kasvaneen viljan jauhoiksi.

Ajan saatossa mylly on kokenut monenlaista tapahtumia: mm. myrsky on katkaissut sen, jolloin kyläläiset joutuivat korjaustoimiin. Talvisodan aikaan mylly joutui luovuttamaan sisuskalunsa maanpuolustuksen tarpeisiin ja tuolloin myllyssä toimi ilmavartio. Mylly on myös purettu neljä kertaa, jolloin jalustan hirret on uusittu.

Viimeisin entisöinti aloitettiin vuonna 2019 tällöin Tyrämäen Maamiesseura Ry ja Taivalkosken Rotaryklubi Ry päättivät yhteistoiminnassa pelastaa tuulimyllyn. Tyrämäen Maamiesseura vuokrasi myllyn nykyiseltä omistajalta ja myllyyn haet-

tiin Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta Koillismaan Leaderin kautta hankerahoitusta, joka myllylle myös myönnettiin.

Mylly purettiin kokonaan vuoden 2019 lopussa. Tämän jälkeen myllyn hirret ajettiin Jurmuun hirsirakentaja Olli Väätäjän hirrenveistopaikalle. Hän osasi asiansa ja salvoit ammattitaidolla uudet hirret lahonneiden tilalle. Hanke jatkui 2020 vuoden keväällä, jolloin myllyn perustus rakennettiin ja myllyn hirret tuotiin takaisin rakennuspaikalle.

Korjauksessa jalustan hirret uusittiin kokonaisuudessa, samoin myllyn tärkein osa eli keskipaalu. Entinen keskipaalu oli alkuperäinen ja hoitanut tehtävänsä jo toistasataa vuotta. Nyt se oli kuitenkin tullut tiensä päähän ja lahonnut niin pahoin, ettei sitä voitu enää käyttää entisöinnissä. Uuden keskipaalun löytäminen meni ”kahteluvoilelle”, sillä niin jyvettä puuta ei nykyään enää joka pussassa kasvakaan.

Paaluksi sopiva suuri kuusi löytyikin lopulta erään talon navetan viereltä, josta se porukalla kaadettiin ja vietiin Juusolaan, jossa puu on kuorittu ja kuivatettu. Myöhemmin syksyllä

Rauno Alapirtti sirkkeli sen lopulliseen muotoonsa. Paalun paikalleen nostamisessa oli myös ”oma jaahinkinsa”, mutta saatiinhan se kaivurilla nostettua ylös ja asennettua salvokseen.

Varsinaiset seinien hirsien nostamiseen kokoontui kymmenen miestä talkoisiin syyskuun lopulla ja puutavarauton nosturilla nosteltiin yhden päivän aikana hirret paikoilleen. Lopuksi ruuvailtiin myllyn kattolaudat paikoilleen, joskin viimeisten lautojen laittoon täytyi vuokrata henkilönosturi, jolla Mannisen Veli rohkeimpana miehenä ja vahvalla kokemuksella nousi laittamaan kattolaudat paikalleen.

Tuulimyllyn korjaustyö saataneen loppuun suoritettua vuoden 2021 juhannuksen tienoilla, jolloin se voitaneen avata. Ei kuitenkaan enää jauhatuskuntoon, vaan yläkerran aukosta voi ihailla ja kuvata Tyrämäen maisemaa. Myöhemmissä vaiheissa mylly saa ehkäpä myös siipensä takaisin. Myllyn korjaus oli meitä kyläläisiä suuresti yhdistävä kokemus.

Ja tietysti se oli myös velvollisuutemme menneitä sukupolvia kohtaan.

Esko Alapirtti

Saneerauksen tavoitteena oli saada katsomo turvallisemmaksi ja väljemmäksi sekä parantaa istumamukavuutta sekä kuuluvuutta ja luoda siten asiakkaillemme vieläkin parempi teatteri-elämys. Tuleva kesä näyttää miten tavoitteissa onnistuttiin.

Saneeraukseen osallistui 20 talkoolaista ja työtunteja tehtiin 315 tuntia. Kiitos talkoolaisille, suunnittelijalle, kirvesmiehille, koordinaattoriyhmälle ja Koillismaa Leader ry:lle hankkeen toteutumisesta.

Mauri Karjalainen

Kuvassa jutun kirjoittaja ja saneerattu teatteri

**Kyläkaupan monipuolisuus
on suuri etu sinulle!**

KYLÄKAUPPA

SORONEN

TYRÄVAARA

Palvelemme:
Ma–Pe 8.30–18.00
La 8.30–14.00
Puh. (08) 846 132
Tervetuloa!

KULJETUSLIIKE
Tyni Oy
TAIVALKOSKI

AUTO 0400 232 546
JARMO TYNI 0400 255 023
TYNIOY@GMAIL.COM
WWW.TYNIOY.FI

KIRJANPITO- JA TILIPALVELUT

Pirjo Jylkäs

Kauppatie 19–21, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 707 3500
E-mail: pirjo.jylkas@pp.inet.fi

**KOILLISMAAN
KUNTONEVA**

FYSIOTERAPIA JA HIERONTA

Kauppatie 19–21, Taivalkoski
KUNTOSALI, käynti Urheilutieltä
Puh. 040 931 6167

Meidät löydät Facebookista: Kuntoneva, Taivalkoski

**KIINTEISTÖNVÄLITYSTÄ
POSIOLLA ja TAIVALKOSKELLA**

LKV-POSIO

Susanna Kylmäluoma, p. 040 1780 140
www.lkvposio.fi • susanna.kylmaluoma@lkvposio.fi

TUTUSTU TEOKSIINI:

Varjoista valoon

(kirjan saa myös e-kirjana)

Iloinen vuosikymmen

Talo

Jättiläinen

Reko, viimeiseen puuhun

Aamuruskon pojan lapsi

Karpalokyneleet

Hätätilan aikaan

**Sadantuhannen kilometrin
mies**

Rakastunut mittamies

Kirjojani on saatavana
kirjakaupoista, netistä ja osoitteessa
Talonpojantie 8 B 10 Yrittäjätalossa.
Ja tietysti myös minulta:
Puh. 0400 169 685 tai
veikkoilmari.raisanen@gmail.com

Veikko Räisänen

Metsät ja metsienhoito

Ruotsi–Suomen Kuningas Kustaa Vaasa julisti vuonna 1542 asumattomat erämaat Jumalan, Kuningaan ja Kruunun omaisuudeksi. Tästä sai alkunsa valtion maanomistus, johon kuului kuitenkin myös talonpoikien nautinto-oikeuksia. Rajoja yksityisen metsän ja kruununmetsien välillä koeteltiin toisinaan kovastikin, vaikka kruunu olikin tietysti aina vahvoilla.

Suomen metsät olivat jo tuohon aikaan kovassa käytössä tervanpoltossa, polttopuuna, rakentamisessa, kaskeamisessa ja yhä lisääntyvässä määrin myös sahateollisuudessa. Puunkäyttö oli aikalaisten mielestä niin runsasta, että metsien uskottiin loppuvain siunaamassa. Tämän huolen tähden Keisari Nikolai I määräsi vuonna 1841 komitean pohtimaan metsien käyttöä ja metsälainsäädännön uudistamista.

Uusi lakiehdotus ei miellyttänyt etenkin sen aikaista Suomen voimamiestä filosofia ja päätoimittaja Juhana Wilhelm Snellmania, joka kävi asiasta polemiikkia komiteassa istuneen vaikutusvaltaisen suomenruotsalaisen juristin ja professorin Johan Jacob Nordströmin kanssa.

Oppineet herrat olivat erimieltä jopa siitä, että pitääkö Suomessa edes olla metsiä. ”Siellä missä metsä vallitsee, vallitsee myös kurjuus, tietämättömyys ja raakuus”, Snellmanin kerrotaan sanoneen.

Lieneekö tästä johtunut, mutta komitean laatimaa lakiehdotusta ei hyväksytty, vaan hyväksyttiin sen sijaan salaneuvos Lars Gabriel von Haartmanin esittämä metsäohjelma. Venäläishenkisen Haartman oli senaatin varapuheenjohtaja (pj oli Suomen kenraalikuvernööri), eli käytännössä Suomen pääministeri 1840–1858.

Haartman piti esimerkiksi suomenkieltä ”arvottomana ja rahvaanomaisena” ja venäjänkieltä paljon tärkeämpänä. Hän oli äkkipikainen herra ja oli lähes aina erimieltä fennomaani Snellmanin kanssa eivätkä metsäasiat tehneet tässä poikkeusta.

Haartmanin ohjelma korosti valtiollista ohjausta metsäasioissa ja myös sahateollisuuden voimakasta kontrollointia. Tältä poh-

jalta astui vuonna 1851 voimaan tiukka metsälaki ja sitä valvomaan perustettiin väliaikainen maanmittauksen ja metsänhoidon ylihallitus.

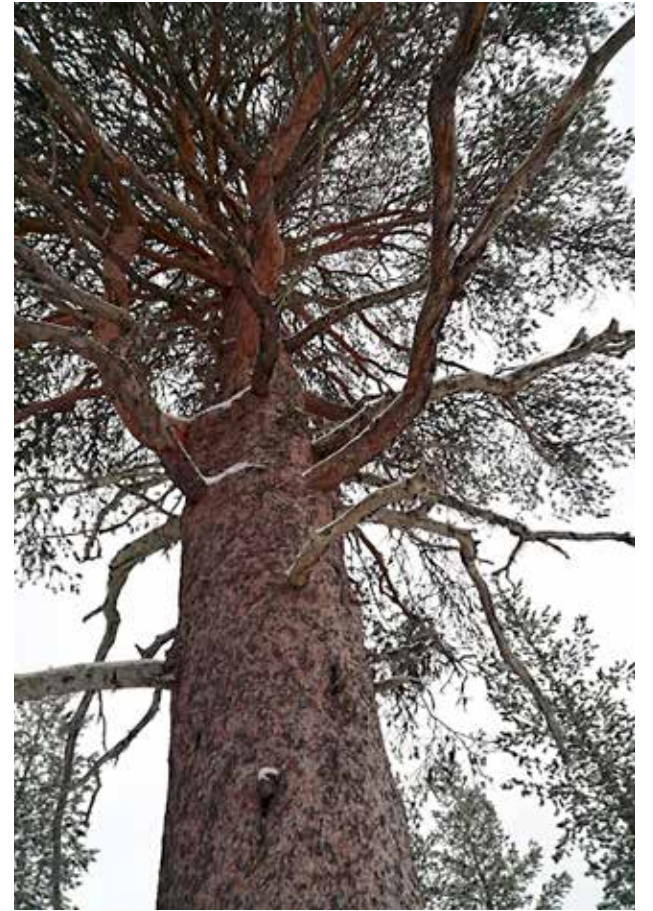
Huoli Suomen metsien tilasta oli kuitenkin yhä suuri ja sen selvittämiseksi Suomen senaatti päätti kutsua ulkomaisen metsäasiantuntijan antamaan neuvoja asiasta. Maanmittaus- ja metsähallituksen ylijohtaja Claes Wilhelm Gyliden ehdotti toimeen saksalaista Edmund von Bergiä. Korkeasti oppinut Berg johti Saksassa tärkeää Tharandtin metsäakatemiamia ja oli näin oikea mies sanomaan sanansa Suomen metsien tilasta.

Von Berg teki tarkastusmatkansa heinä–elokuussa 1858 ja hän tarkasteli Suomen metsiä Lappia, Kainuuta ja Itä-Suomea myöten. Selvitys oli karua luettavaa ja siinä Berg oli sitä mieltä, että rajoittamaton kaskiviljely, karjan metsälaidunnus ja tervanpoltto olivat tehneet pahoja tuhoja.

”Suomessa löytyvät hoitamattomat, hävitetyt tahi poltetut metsät ovat saataneet minun ylen surulliselle ja tuiki alakuloiselle mielelle. En tosin suurella toivolla lähestynyt Suomenmaan metsiä, mutta en kuitenkaan luullut niissä niin suuria hävityksiä näkeväni. Suomalainen elää metsässä ja metsästä, ja – niin kuin akka tarussa – tappaa hän typeryyden ja ahneuden vimmassa sen kanan, joka hänelle kultamunia munii.”

Berg piti Suomen metsien tilaa hälyttävänä: ”Mihin tällainen talous saattaa, osoittaa kieltämättä iso osa Viipurin läänin. Niin kauas kuin silmää siintää, ei näe matkamies mitään muuta kuin lepiköitä, ja vähäisiä koivumetsiä eli huonukaisia. Monessa pitäjässä ollaanki jo siihen tilaan joutuneita, että, virkamiesten ja talonpoikain yhtäpitävää mainetta myöten, ei metsissä enää ole mitään tarve- eikä rakennuspuita.”

Berg ruoti myös tietämyksemme tasoa: ”Metsänhoitoa tieteellisessä ymmärryksessä ei ensinkään ole Suomessa. Missä metsää maahan hakataan, tapahtuu se ainoastansa voitonpyynnön eikä uudesta kasvattamisen, taikka jo löytyvän metsän säästämisen vuoksi. Tämä on kaikkein turmelevaisin metsän

Tämä komea mänty on sitonut itseensä lähes kahden 20 000 km ajettavan henkilöauton vuotuiset hiilidioksidipäästöt

raivaus-hakkuu, sellainen metsänhoito, joka vaan ylevästi osoittaa, kuinka vähän metsänarvoa tunnetaan ja kuinka niiden hävittäminen pidetään paljon tärkeämpänä ja voitollisempänä, kuin hoitonsa ja säästämisenä.”

Berg ehdotti raportissaan 1858 kaskiviljelyn kieltämistä ja tervanpoltton rajoittamista vain sivuelinkeinoksi, sahateollisuuden rajoitusten poistamista, jotta vienti pääsisi käyntiin. Suomeen tulisi hänen mielestään perustaa metsähallitus, joka huolehtisi metsien hoidosta. Siihen Berg ehdotti neliportaista hallintoa: ylimpänä keskushallitus, sitten ylimetsänhoitajat, metsänhoitajat ja alimpana metsänvartijat.

Jotain oli kuitenkin jo tehtykin, sillä sahateollisuus oli saanut kaivattua uutta vauhtia jo vähän aiemmin, kun höyrysahojen rakennuskielto oli purettu jo ennen Bergin käyntiä 1857 ja Suomen ensimmäinen höyrysaha, Kestilän saha, perustettiin 1860 Iijoki-suulle.

Iin Alarannan kylälle perustetusta sahasta puolet omisti liikemies J. G. Bergbom ja toisen puolen useampi liikemies, muiden muassa J. W. Snellman. Saha oli alkuun lupa sahata 16 000 tukkia vuodessa ja saha toimi vuoteen 1908 asti.

Suomen ensimmäisen vesisahan oli rakennuttanut valtaneuvos, amiraali, Suomen käskynhaltija, Kustaa Vaasan uskottu mies, Kuitian kartanon herra Erik Fleming 1533 Halikkoon. Höyrysahojen rakennus-

kiellon lakattua sahoja oli kymmenen vuoden päästä jo 66 kappaletta pitkin rannikkoseutuja.

Myös uusi hallintomalli otettiin hetimiten Bergin käynnin jälkeen käyttöön, sillä Suomeen perustettiin 1859 Metsähallitus ja Evolla, Lammin pitäjässä, aloitettiin metsänhoitajien koulutus 1862. Ja sama neliportainen aluehallinto on säilynyt näihin päiviin saakka.

Suomen markan mies J. W. Snellman ei tykännyt saksalaisen vieraan raportista, vaan piti sitä suomalaisten virkamiesten tilaustyönä. Hänen mielestään Suomen talonpojat kykenivät itse hoitamaan metsiään vastuullisesti ilman hänen mielestään kalliiksi käyvää metsänhallinto-organisaatiota. Snellmanin mielestä oli päinvastoin lisääntävä metsänhakkuuta lisäämaan saamiseksi maatalouden käyttöön.

Kuten huomaamme, me suomalaiset olemme metsiemme äärellä aina suurien, koko kansaa koskettavien kysymysten äärellä. Rauhallinen harkinta, tietotaito ja myös intuitio johtavat meidät kuitenkin aina oikealle tielle niin kuin on käynyt aina ennenkin.

Tämä uutena aukeava tie auttaa meitä selviämään nykyisistä haasteista ja takaamaan myös tuleville sukupolville elinkelpoisen ja vauraan maan.

Tämä työ on meidän sukupolvemme suuri velvollisuus.

Veikko Räisänen
pt, jkk

Ronda

Retki Fuengirolaan Espanjan aurinkorannikolle 21.–27.2.2020

Taivalkosken kansalaisopistolaisiyhdistyksen matkalle osallistui 19 innokasta matkalaista. Matkan suunnittelusta vastasivat Aini Vääräniemi ja Aira Taurainen. Lähtöamuna Taivalkoskella oli yli –20 pakkasta ja kylmä tuuli puhalsi kun odotimme aamuyöllä 2.30 Taivalkosken liikenteen pikkubussia, joka vei meidät Oulun lentokentälle. Perillä Malagassa olimme 13.45 josta jatkoimme matkaa Yaramar-hotellille, joka sijaitsi Fuengirolaa lähellä olevassa Los Bolicheessa.

Majoituttuamme lähdimme Salmen opastuksella ruokailemaan Ravintola Primaveraan (=kevät), jonka jälkeen ihastelimme ja kiertelimme Välimeren rantaa kiertävää Paseo Maritimokin aluetta. Matkoppaamme Salme Koskelo pyysi meidät vierailulle luokseen Torreblancaan, joka on suosittu suomalaisten talviajan asumisalue. Tapasimme Leila Junttilan, joka toimi apumatkaoppaana.

Los Bolicheesta matkasimme Malagaan paikallisjunalla. Malagassa kävimme kauppahalli Atarazanasissa. Kauppahalli

on vanha ja siinä on toiminut ennen Nazirien laivatelakka, sittemmin luostari ja koulu.

Malagan vanhassa kaupungissa tutustuimme katedraaliin, josta jatkoimme kansallismuseoon. Museossa riittää kiertämistä. Siinä on kahdeksan huonetta ja niissä yli 2000 taideteosta. Viidessä huoneessa on arkeologisia löydöksiä. Plaza de La Merced -aukion laidalla on Pablo Picasson lapsuudenkoti. Itse Picasso istuu kivettyneenä puistonpenkillä.

Fuengirolasta matkasimme bussilla mutkaista tietä Rondaan, rotkojen kaupunkiin. El Tajo -rotko saa korkeanpaikan kammosta kärsivät haukkoimaan henkeään, sillä rotkon reunalta on 120 metrin pudotus. Rotkon yli kulkee silta, joka on romahtanut ainakin kerran heti kuusi vuotta valmistumisensa jälkeen. Nykyinen Puente Nuevo valmistui vuonna 1793 ja sitä rakennettiin yli 40 vuotta. Silta on myös kuuluisa kirjasta ja elokuvasta ”Kenelle kellot soivat”.

Los Pacosissa oleva Suomela on alueella asuvien suomalaisten kohtaamis-

paikka, jossa järjestetään tapahtumia, konsertteja, ja erilaisia kerhoja. Pääsimme tutustumaan käsityöpiiriin, urheiluhierojaopistoon sekä Sofia-opistoon, joka vastaa meidän kansalaisopistoa. Los Bolichessa toimii aktiivisesti myös suomalainen seurakunta. Illalla kävelimme ravintola Caballo Verdeen, Fuengirolan keskustaan, jota isännöi suomalainen pariskunta Kaisu ja Markku, jotka kertoivat yrittäjän arjesta Espanjassa.

Centro Finlandia on suomalaisturisteja palveleva ostos- ja palvelukeskus, jonka Ravintola Kukko on kuuluisa hyvän ruoan lisäksi monista konserteistaan.

J u n a l l a matkasimme läheiseen Benalmádenan kaupungin venesatamaan, Puerto Marinaan, josta lähdettiin merelle pienellä katamaraanilla, joka puikkelehti melkoisessa aallokossa rannan

tuntumassa. Riemua riitti! Satamasta kävelimme kaupungin keskustaan lintupuiston, Parque de la Palomaan läpi.

Omatoimisena retkipäivänä saatoimme tutustua Mijasin valkoiseen vuoristokylään, lähistöllä sijaitsevaan Bioparkin villieläin/safaripuistoon tai kaupungin tunnettuun markkina-alueeseen tai lepäillä aurinkorannalla uiden vilpoisassa meressä.

Kiitos Salmelle hyvästä opastuksesta ja yhteisestä muistelosta!

Jokijärven matkajat
Leila, Sisko ja Raija

Salme Koskelo ja Leila Junttila

Picasso

Malagan yö

Ryhmä Rondassa

Pirkko Laitinen (oikealla) Los Pacosin ensimmäisiä asukkaita

VUOKRATTAVANA EDULLISESTI
PÖLKKY-teatteri, kanttiini ja
kylätalo

Jokijärven Kyläseura

Puh. 040 823 2489, www.jokijarvi.com

- Nibe maalämpöpumput
- Traktorikaivurilla kiinteistön-
huolto-, kaivuu- ja lumityöt

Kaikenlaiset
LVI-palvelut
pitkäaikaisella
kokemuksella

MYynti - HUOLTO - ASENNUS
LVI-Taivalkoski Ky

Kauppatie 24, 93400 TAIVALKOSKI, Puh. 0400 227 858
lvi.taivalkoski.ky1@luukku.com

Ismo Ansala
Edustaja
040 705 2940

Suomen
TEOLLISUUSTYÖKALUT OY

Puh 0207 30 3000
idg-tools.com

Tuomo Vääräniemi
Edustaja
040 586 3389

Suomen Teollisuusvaate Oy

Puh 0207 30 3003
teollisuusvaate.fi

Moniosaaja Martti Räisänen eli Vehka-Martti

Kun tullaan Jokijärventietä kirkonkylältä päin noin 13 kilometriä, niin vasemmalla vilahtelee Vaaralampi. Sen rannalla sijaitsevaan Vehkalan taloon Martti syntyi 5. marraskuuta 1936. Martin äiti Viinu, kirkonkirjoissa hienommin Josefina, os. Karjalainen, oli kotoisin Päävaaran Vitikosta. Isä Jussi, kirkonkirjoissa Juho Adolf Räisänen, oli taas kotoisin Kalastaja-nimisestä talosta Tyrämäeltä.

”Ensimmäisiä isompia muistikuviani olivat ne, kun Stalin hyökkäsi Suomeen 30. marraskuuta 1939 ja sitä ennen jo alkusyksystä Jokijärventietä kohti itää menneet suomalaiset sotilaskolonnat, Martti muistelee. ”Isä ja vanhin veljeni Viljo olivat Tyrämäellä viljanleikkussa ja joutuivat tulemaan sieltä kesken poisa, kun piti lähteä evakoon Kiihimäkiin. Lehmät jäivät kotinavettaan ja äitin kotitalon tyttävät ja pojat Päävaaralta kävivät lypsämässä ja syöttämässä ne. Isä ja Viljo komennettiin ämpärikomppaniaan.”

”Jatkosodasta mieleen jäi se, kun 1942 syyskesällä

saksalaisten moottoroitu sotajoukko kaikkine sota-vehkeineen täytti Lamminkylän tienhaarassa olevan Lyytinpellon ja Vaaralamin sekä Herkonpalon välisen kankaan. Kylällä käyneet sanovat, että takapää osastosta oli Isonkummun tienoilla”, Martti kertoo muistojaan. ”Ja näläkä kun oli kova, niin vietiin saksalaisille maitoa pullossa ja sillä saatiin vaihettua limppu tilalle. Ja kiinnostihan ne tietyt sotavehkeet, vain niihin ei ollu ieti koskea.”

”Syyskesällä –44 oltiin evakossa Kestilässä. Menomatalla ensimmäinen yö oltiin Suojalinnassa Kurenalla ja toinen yö tyttölyseolla Oulussa. Siitä mentiin junalla Vaalaan Nuojuan asemalle ja siitä sitten Kestilään,” Martti kertoo. ”Se oli ikävä asia, kun mejän vajaan vuojen ikänen poika kuoli siellä punatautiin ja haudattiin samaan aikaan Vattu-Esterin kansa. Vain kuoli siellä paljo muitahi, kun tauti levisi isossa ihmissakissa, Martti huokaisee. ”Takasi päästiin syyskuussa oikein linja-autossa Jalavan

pihalle asti ja meitä vähän vanhemmat kulettivat karjan Puolangan kautta Jokijärvelle, Martti kertoo ankeista ajoista. ”Jalavan kartanolla oli solttupoikia, jotka tarjosivat meillekki tupakkia ja niin minähi vetelin Juurikka-Lainan kansa Työmiestä, että ei kun savu vain pölähteli sodan loppumisen kunniaksi.”

”Sodan jälkeken kaikesta oli pula, eikä ollu puhetta, että oisin mennä kouluun, Martti puuskahtaa. ”Oli paljo tähellisempää tehdä kotitöitä ja olla isän ja Viljon kansa pöllimessä. Ja kaikki vapaa-ajat metästettiin ja kalastettiin. Pyhänä kierrettiin rihmakierros Vehkavaarassa tai Hyötövaarassa ja lintuja oli paljo ja niitä kans saatiin. Ammuttiin me oraviahi ja isolla karpännahalla saatiin kerran 1600 markkaa. Se oli miehisenmiehen päiväpalakka.

”Pitihän sitä sitte lopulta –47 mennä kouluun 11-vuotiaana, kun koulun johtokunta laitto vanhemmille myötään sakkolappuja oppivelevollisuuden laiminlyömisestä”, Martti naurahtelee. ”Vaen sehän

suju se kouluhomma hyvin, kun alakuun pääsin. Mullahan kiinnosti kovasti käsityöt ja kun olin Jokijärvellä asuntolassa, niin nikartelin iltasella hi leipomohuoneessa puutöitä. Jatkokoulussa kirkonkylällä tein tänne kotiin kaikki tarvittavat kaapit kuivauskaapista lähtiin.”

”Vuosina 1953–54 kävin kirjeopiston kautta muurari-kurssin”, Martti kertoo selvästi ylpeänä. ”Sehän kun äitinisä Aukusti oli pitäjänkuulu muurari ja tottapa se taito pikkusen periyty minuun. Se oli Työteho-seuran kurssi ja sain sieltä lopuksi todistuksen ja kirjan, johon oli piirretty tavallisimpien talojen ja navettojen tiilipiirustukset. Samote pirtinuunien, kakluunien ja takkojen muuraus ihan tiili tiileltä. Siitä oli hyvä kahtoa mallia ja muurata mitä kullonni piti.”

”Vuojen –54 kesällä ruvettiin sitten veli-Sepon kansa toimeen: Karjalais-Auku ja ajo Zetorilla tarvittavat hiekat Vehkalaan, valettiin pohja ja tehtiin tiiliä ja tarkotuksena oli tehdä navetta. Seppo teki

SAIJA
www.saija.fi

Saijan Lomakartano
Päätalon maisemissa

Saija Oy
Saijantie 8, 93400 Taivalkoski
Puh. 08-847 511, info@saija.fi, www.saija.fi
f saijanlomakartano

**WILD
FOOD**
TAIVALKOSKI

Majoitut

hirsihuoneistossa, -mökissä tai lasikatsoisessa revontulikodassa kauniin Jokijärven rannalla.

Ruokailut

peräpohjalaisen maalaiskartanomme pirtissä tai viihtyisässä salissa, joihin mahtuu kerrallaan n.100 hlöä.

Kokkimme valmistavat herkullista lähiruokaa paikallisista raaka-aineista.

Tilauksesta. Ympäri vuoden.

Osallistut

luontoaktiviteetteihin, joko opastettuna tai omatoimisesti. Kesällä voit meloa, kalastaa, pyöräillä ja vaeltaa. Talvella järjestämme husky- ja moottorikelkkasafareja sekä opastettuja fatbike-, hiihto- ja lumikenkäretkiä.

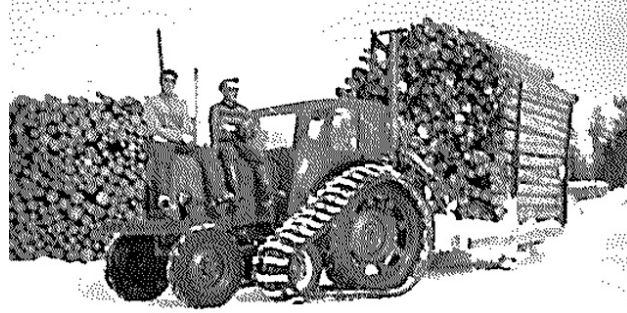

kun kuuli onnettomuuvesta, niin se käveli hallilla eestaas ja kävi välillä siviilipuhelimesta soittamasta, ja sai se lopulta yhteyden. Vaimo oli myöhästynyt onnekseen siitä junasta ja se helepotti miestä kovasti.”

Siviiliin pääsin helluntaiksi 8 kuukauden palvelun jälkeksi ja ruvettiin heti Sepon kansa viimeistelemään taloa”, Martti muistelee mukavia aikoja. ”Syyskesällä se oli valmis ja minä sanon Sepolle, että nyt minä lähen kahtelemaan meille rattoria. Ja niin minä menin onnikalla Ouluun ja Käyttöautoon. Siellä oli paikalla johtaja, yksi myyjä ja kassarouva. Minä sanon, että pitäisi saaha rattori. Johtaja sano, että ne on lujassa ja kaikki mitä on tulossa, on varattu”

”Minä koetin kiirehtiä ja niin se lopulta johtaja sano, että yhdellä ostajalla ei oo vielä rahoja tievossa. Sen sinä voisit saaha. Minä sanon, että ilman muuta. Kahen viikon päästä tuli kirje, että tuu hae rattori. Me oltiin myyty sen verran mehtää, että hain Toppilan konttorilta mennessä rahat ja maksoin Major-merkkisen rattorin käteisellä. Hinta oli 700 000 markkaa ja siihen hintaan tuli puoliteltat ja savottakuormain. Olin rattorin hakureissulla serkkuni Vitikon-Etvin kansa ja Oulusta me mentiin Rovaniemelle ja ajettiin rattori sieltä kotiin. Siihen kun oli siellä laitettu pajalla puoliteltat ja se maailman hankalein kuormain, eli kahenmiehen käytettävä savottakuormain. Reki tehtiin ite ja setän, eli Osuuskaupan autonkusi Kalastajan-Reeten kansa haettiin rekirauvat Oulusta Romu-Niemiseltä.”

Nykyrahassa 19 000 euron arvoinen traktori joutui heti tositoimiin ja ensimmäinen savotta oli omien hankintapuiden ajaminen Hyötövaarasta Myllyojan suuhun Jokijärven rantaan osittain ikivanhaa ”Jaamantietä” pitkin. ”Siitä se homma lähti sitten käyntiin. Ensimmäinen oikea savotta oli Kouvalla Pudasjärvellä. Se oli Toppi-

Kuvassa Martti, Seppo, Majuri, pöllikuorma, sekä maailman huonoin kuormaaja eli Savottakuormain

la-yhtiön työmaa ja minä ja Seppo ajettiin yhtä ja velipoijat Viljo ja Paavo toistuuria”, Martti kertoo konemiesuran alusta.

”Vuojen -58 puolella mentiin jo Ranuan Papinpaloon asti ajamaan tukkia välivarastosta Kivijoen varteen, josta ne uitettiin Oijärveen ja siitä Kuivajokea pitkin meren rantaan. Keväänkorvalla tultiin kotiin ja Majuri pääsi heti töihin Tyrämälle Pöckelö-Veikon sirkkelin pyörittäjäksi, kun Huononiemen Hanneksen rattori oli rappautunu. Sahattiin talontarpeet Pensa-Ollille, Hieta-Urholle ja monelle muulleki ja loppukesä tehtiin ihmisille peltoa.”

Konemiehen hommat jatkuivat talven tultua Metsähallituksen savotoilla ja vuoden -58 puolella pojat ostivat toiseksi traktoriksi Nuffield 10/60 -malliin ja siihen tuli kuormaimeksi jo kehnon savottakuormaimen sijaan Joutsalainen, joka oli ”sata kertaa parempi.” ”Me ajettiin talavella paljo sekaan, eli metästä jokivarsiin ja järvien jäävarastoihin oottamaan uittoa. Kesällä ajettiin kunnalle ja Metsähallitukselle halkoja ja muutamina kesinä pino-tavaraa junaan. Kauimmainen savotta noina vuosina oli Kajaaniyhtiön työmaa Posiolla Losonsaaressa Kitkalla.”

Kuusikymmentäluku kului nopeasti ahkerasti töitä tehden ja siinä ohessa Martti koppasi emännäseen Einarin tyttären Raurin Oravivaarasta. Vuosina 1964-65 he rakensivat talon Martin kotitalan maille yhdelle pojalle ja kolmelle tyttarelleen. ”Mulla oli sil-

lon vänkärinä Eeti-sisareni poika Veikko ja pomomme Metsähallituksesta, eli Pentti Kohtala komensi meijät Repovaarasta Hepokankaalle ojitusalueelle ajamaan muutamaa siemenpuuta. Veikko sano heti, kun näki sen työmaan, että lähetään mehi Ruotsiin. Ei tällä hommalla elä. Seuraavana aamuna lähetettiin ajamaan minun ensimmäisellä autolla, eli Ford Anglialla kohti Haaparanta.”

Ja sillä tiellä Martti on vieläkin. ”Oltiin Veikon kansa muutama kuukausi Hälleforsin rautavalimolla 100 kilometriä Tukholman ja Veikko kun lähti armeijaan Suomeen, niin minä tein 11 vuotta metsätöitä etelä-Ruotsissa Storalle ja muilleki firmoille”, Martti muistelee. ”Vuonna 1980 aloin ajamaan jakeluautoa emännän siskon Arjan ja hänen miehensä Vesan omistamassa Finska Matbröd-firmassa. Siinä oli viis autoa ja minä huolsin ne vielä ylitöinäni. Rahaa tuli hyvin ja siinä hommassa se kuluhi sitte loppu-työura.”

Myös koti asuinpaikalla Tullingessa Tukholman kupeessa on viimeisen päälle kunnossa. ”Ostettiin vanha, isolla tontilla oleva talo 1991 ja minä rassasin sen perustuksia ja salaojia myöte kuntoon. Alakerrassa mulla on 100 neliön nikkarteluhuone ja oon tehny siellä eräänni pahkatyön”, Martti selvittää selvästi yläpeänä. ”Tontilla on 70 senttiä pehmeää kompostilla höystettyä, pehmeää mul-taa. Siinä kaikki kasvaa hyvin, ja mansikoita tulee niin paljo, että ollaan ihan kummassa niihen kansa.”

AUTOGRILLI
 AVOINNA:
 Ma-To 17-24
 Pe-La 17-04
 Su 17-24
 Mikonkuja ☎ (08) 841 337
 040 5261 807

Entäs sitten se Jokijärven kirkon muistomerkki, kuka sen oikein muurasikaan? ”Minä sen muurasin”, Martti sanoo varmalla äänellä. ”Tiemestari Sulo Noponen oli tehny muistomerkkin piirustukset ja antanu ne suntio Ville Karjalaiselle, eli kaikkien taivalkoskisten tietämälle Kukka-Villelle. Ja Ville tuli kysymään minua muurariksi ja niin niin me se sitte tehtiin. Minä muurasin ja Ville teki laastit ja kivet haettiin Kauhaperän pohjukasta Hanhilammin tienhaaran seutuvilta. Sitä minä en tiijä, että mistä Ville hommasi muistomerkkin kattoon muuraamani liuskekivet. Villehän oli minun serkku, eli äiti-Viinun isoisä Jussi ja Villen isoisä Sota-Jakki olivat olleet veljeksiä. Nimesä Jakki oli saanu siitä, kun se oli ollu melekeenpä ainuvia suomalaisia ensimmäisessä maalimansovassa.”

Haitaria vapaa-aikoinaan soitteleva Martti on ikäisekseen huippukunnossa oleva mies. ”Se johtuu siitä, kun oon syöny kauraryyniä koko ikäni joka päivä ihan siltään”, hän selvittää terveyden lähettään. ”Aineenvaihdunta pysyy sillä lailla huippukunnossa.”

Se on helppo uskoa, kun katsoo hoikka ja rivakasti liikkuvaa miestä. Tämän kirjoittajan mieleen puikahtaa kuitenkin myös semmoinen ajatus, että ei se työnteko näy miestä tappavan.

Asia kun taitaa olla ihan toisinpäin.

Veikko Räisänen
pt, jkk

laastin ja minä muurasin ja kun päästiin tasakertaan, niin hoksittiin, että lähettään välillä ojankaivuun, Martti kertoo hymyillen nuorten miesten riuskoista otteista.

”Velipoijat Viljo ja Paavo olivat jo olleet Lohivaarassa Metsäkylän selekosella kaivamassa ja maanantaiamuna 12. heinäkuuta hypättiin neljästään Vehkalan kohalta linjuriin ja kun laskeuttiin vanhaa Jokijärventietä Nikan talon kohalle, niin alettiin ihmetellä, että miksi ne nuo lehtikuuset tuolla vanhan Karvosen luona on ihan ruskeita. Syyhi selevisi äkkiä: kauppa oli palanu edellisviikolla keskiviikkona 9. päivä. Syttyny se oli vissiin siitä, kun olivat käyttäny sulakkeina rautanaulaa ja sattunu sillon vissiin kehnompina naula.”

Elämä eteni vääjäämättä kohti parempaa myös Vaaralammilla nuorten miesten voimalla, vaikka isä-Juho oli kuollut 1949 vain 51-vuotiaana. ”Kun tultiin Lohivaarasta, niin tehtiin ensin heinät ja sitten rakennettiin navetta valamiiksi Kyllös-Aapon ja Nevalan Väinön meille sahaamista tarvikkeista. Talavi 1954-55 oltiin Hepokankaalla Metsähallituksen savotalla: Seppo oli hevostiehenä ja me muut tekemiehenä”, Martti muistaa kaiken kuin eilisen päivän.

”Keväällä -55 velipoijat jäivät Iijokivarteen parkkuulle ja minä tulin kotiin ja aloin tehdä ovia ja ikkunanpokia uutta taloa varten, joka me sitten kesällä rakennettiin kattopäälle. Hiekat ajo sillä kertaa Valde Jylkäs ja talosta tuli ensimmäinen kivitalo Jokijärvellä. Sytöt kivitalon tekoon anto Kyllös-Aappo rakennuspuihin sahuun aikaan, kun se sano meille, että miksi te että tie taloahi kivistä, kun kerran teittä jo navetanni?” Martti innostuu. ”Vain tiukalle se meni saaha talo kattopäälle, kun oli jo lokakuu ja kattohuovat piti sulata pirtissä ja viimeinen huopa naulatettiin lähellä puoltayötä 9. lokakuuta Tilleyn valossa ja seuraavana päivänä hypäsin 11 aikaan Kaikkosen linjuriin ja niin alako matka armeijaan Tikkakoskelle lennostoon.”

”Alokasajan jälkeksi anottiin kotipitäjän poikien Heimo Polojärven ja Ahti Väyräsen kansa Tampereelle ilmavoimien varikolle ja sinne päästiin, kun me haluttiin nähdä vähän isompi kylä”, Martti puhuu silmät vilkkuen. ”Sillon sattu maaliskuun 15. päivä se Kuurilan paha junaonnettomuus ja siinä kuoli 29 henkeä ja 59 loukkaantui. Meijjän esimiehen rouva oli mennyt Helsinkiin hammaslääkäriin, ja sen piti tulla takasi justiin siinä onnettomuusjunassa. Mies

Puunkorjuupalvelut • Voimalinjarakennus Lavettikuljetukset • Kaivin- ja telakoneet **HEAVY RAKENNE OY**

Metsäkyläntie 39 C
93400 TAIVALKOSKI

heavyrakenneoy@luukku.com

Puh. 040 585 4935 Kari
040 735 9247 Antti

Kauppatie 19
93400 TAIVALKOSKI
Puh. (08) 841 854
Ville 050 411 1580
posti@lvimeskus.fi

www.lvimeskus.fi

TAIVALKOSKEN
APTEEKKI

Palvelemme: Ma–Pe 9–17, La 9–13
Kauppatie 11, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 480 8000
www.taivalkoskenapteekki.fi

MJ Härkönen Oy

Puh. 040 733 6390, 0400 386 597
matti.harkonen@hotmail.fi

Taivalkosken
Leipomo Ky

Lähde-
veeten
leivottu

Varrasleipä

(08) 841 049
Veikko Lesonen
040 530 9213

TAKSI 1+8
henkilöä

Risto Keränen
Hietalantie 4 B
93540 TYRÖVAARA
piston.taksi@gmail.com
0400 389 344

rätinki

YRITYKSESI KOKOINEN TILITOIMISTO

Koillismaan Rätinki Oy
Talonspojantie 8 B 12, 93400 Taivalkoski
Puh. 050 4414 623, www.ratinki.fi

PALVELUITAMME

- Autojen tuulilasit ja asennus
- Rakennuslasit
- Työkoneen lasit
- Kalustelevyt ym.
- Levyjen sahauspalvelu
- Työsuorituksia ja puusepän töitä
- Keittiön ja kylpyhuoneen kalusteita asennettuna asiakkaan toiveiden mukaan
- Erikoismittaisia ovia ja ikkunoita
- Parvekelasitukset ja liukulasi-järjestelmät asennettuna
- Eristyslasit nopeasti
- Myös pieniä remontteja

TAIVALKOSKEN
LASI JA LEVY KY

Kiskotie 2, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 822 7572

Uutelan Kalle

– ensimmäinen syntyperäinen jokijärveläinen opettaja

Useimmat ovat varmaan panneet merkille pikkuisen ennen Pölkky-teatterin esityksien alkua paikalleen kiiruhtavan, hyvin pu-keutuneen, pienikokoisen miehen. Mies ei tule katsoomaan esityksiä kaukaa, vaan muutaman kilometrin päästä Väliperän rannalta Päävaaran kupeessa Koppeloniemessä sijaitsevalta Kontion hirrestä rakennetulta mökiltään, jonka vieressä oleva ryytimä kasvattaa hänelle talven vitamiinit ja liikunta pitää varren notkeana.

”Siinä on aika homma, kun pidän kasvimaalle pyrkivät, sinne kuulumattomat kasvit poissa”, Kalle naurahtelee. ”Kasvimaata olen hoitanut pikkupoijasta asti. Veljeni Ville, jota kyläläiset kutsuivat Kukka-Villeksi, oli kerhoneuvoja ja oli tilannut kerran siemeniä postimyynnistä, mutta ennen kun ne tulivat, hän sai komennuksen rintamalle. Siinä se oli tulla sitten tenkapoo, kun lähetyksessä ei ollut Suomen sanaa, vaan latinaa. Kysyttiin neuvoa myös Iisalimesta kotoisin olleelta opettajaltani Aune Vainikaiseltakin, mutta ei hänkään niistä selvää saanut. Mutta kyllä ne sitten aikanaan nekin salat selvisivät, kun sota loppui ja olin kerhotoiminnassa mukana ja sain taimitarhojen suomenkieliset luettelot käsiini.”

Aivan mökin lähellä, Myllylamin rantatöyräällä, on hänen synnyinkotinsa Uutela, jossa Kalle syntyi 18. tammikuuta 1928 Juho Jaakko Karjalaisen ja Paloniemessä, nykyisen leirikeskukseen paikalla sijainneessa Tavelan torpas-

sa syntyneen Maria Loviisan lapsena.

Tällä hetkellä 92-vuotias Kalle on ikäisekseen huippukunnossa ja hoitaa kasvimaansa viimeisen päälle, soittelee viulua omaksi ilokseen, kylpee rannan savusaunassa vanhaan malliin keskiviikkona ja lauantaina ja on siirtynyt liikkumisessaan nykyi-kaan, sillä hän taittaa matkat Jokijärven ja talvisen asuinpaikkansa Pieksämäen välillä uudehköllä hybridautollaan ja laskunsa Kalle maksaa kännykäsä sovelluksella.

”Ennen oli kaikki toisin. Asuttiin meille sopivan kokoisessa hirsitalossa, jossa ensin oli porstua, sitten eteinen, josta mentiin suoraan keittiöön, oikealle pihakamariin ja vasemmalle pirttiin ja keittiöstä isännän ja emännän kamariin”, Kalle toteaa haastattelijalleen. ”Meillä oli 3–4 lehmää, hevonen, lampaista ja toin –44 Kestilän evakoreissulta kaksi kaniinia

ja sitten niitä kohta olikin paljon enemmän.”

”Nälkää emme kotona ni nähneet, vaan tulimme ihan hyvin toimeen. Marjoja poimittiin ahkerasti ja kalastettiin, mutta ei talvella. Syksyllä teurastettiin elukoita ja minulla oli neljä eri rihmakierrosta ja lintuja oli metsissä paljon. Suola oli kyllä ja sokeriakin, paitsi sota-aikana, mutta kuopassa (kellari) kaikki säilyi kohtuullisen hyvin.”

Vanhempi sukupolvi mainitsi aina puhuttaessa, että työtä piti tehdä paljon. Oliko puheissa perää? ”Oli. Työtä piti tehdä pikkupojasta asti heti kun vain kynnelle kykenin. Ja niin paljon kuin suinkin jaksoin. Ja minä kun olen tämmöinen pienikokoinen, niin vanhempi veljeni Veikko (myöhemmin Louhisalmi) joutui nohittamaan minua varsinkin pöllipalstalla, kun eihän minun voimat riittäneet alkuunkaan”, Kalle puhelee nyt jo totisempana.

”Iviöltä”, Kalle vastaa kysymykseeni suvun alkuperästä. ”Sieltä ovat isovanhempani muuttaneet tänne Jokijärvelle ja ostaneet puolet silloisesta Pää-talon tilasta. Samoja Karjalaisia ovat olleet Uutelan naapureissa asuneet Oskari, Aukusti ja Jussi. Paljoa en heistä tiedä, kun ei tullut silloin heidän elinaikanaan kyselyä. Se kyllä harmittaa nyt kovasti”, Kalle sanoo kaikkien historiastaan kiinnostuneen tietämän asian.

Koulun Kalle aloitti vuoden –35 syksyllä ja opettajana oli Kerttu Nikkinen Mäntyharjulta. Koulu sujui tulevalta opettajalta vaivat-omasti, mutta onnenajat katkaisi 30.11.1939 syttynyt talvisota ja päävaralais-ten tie vei evakkoon Kii-mingin Alakylälle.

”Minä matkustin linja-auton takakontissa ja kun oli ihan hirveä pakkaneen, niin olin palettua”, Kalle kertoo ankeata kokemustaan. ”Kyllähän se

Taustalla Jokijärvi ja Kalle tulossa uimasta

BOBCAT
URAKOINTIA

- KAIVUUT
- PIHATYÖT
- LUMITYÖT

KUNTAN TOIMITUS

PALVELU-SETELITYÖT

Pasi Kivimäki
0400 585 038

4H-PUOTI

Paikalliset käsityöt

Askastelu-
tarvikkeet

Poronsarvia
verkkokaupasta

www.4hpuoti.com

4H TAIVALKOSKEN
4H-YHDISTYS

Ketuntie 2 L 9, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 0400 130 284 tai 040 704 8483

Savusaunapuhdas Kalle soittaa tässä valssia "Metsäkukkia."

maistui kuoritusta ohrasta tehty voileipä perillä ihan taivaalliselta. Evakosta tultiin takaisin, kun rauha tuli 13.3.1940. Siitä jatkettiin elämää ja koulunkäyntiä, jota kävin kaikkiaan kuusi luokkaa ja kahtena vuonna jatkokoulua Jokijärvellä pari tuntia iltaisin muutama päivä viikossa."

Miltä tuntui lähteä -44 syyskesällä taas uudestaan evakkoon? "No, eihän se tietysti hääviltä tuntunut", Kalle huokaa. "Talvisodan aikaan lehmät vietiin Pohjanmaalle autoilla, mutta silloin -44 ajamalla Kes-tilään. Se ei ollut hääviä aikaa: kun oli paljon väkeä koolla, niin tuli punatauti ja tappoi ihmisiä. Mylly-Hemma ja Pieta eivät lähteneet ollenkaan evakkoon, vaikka Hiltu-Jakkikävi niitä käskemässä ja hengissä he säilyivät, vaikka kyllä saksalaiset olivat käyneet katsomassa, että ketä täällä oikein on."

"Kun rauha tuli 4.9.1944, niin sen jälkeen palattiin Päävaaralle ja ruvettiin rakentamaan elämää uudestaan", Kalle kertoo. "Tein tietysti kaikenlaisia kotitöitä ja myös ansiotöitä, lähinnä metsätöitä veljeni Veikon kanssa ja -49 kaivoin Jokijärven uuden kansakoulun työmaalla opettajien asuntolan rakennuksen monttuja Viti-kon-Etvin ja Mylly-Einon kanssa. Rakentamaan en enää päässyt. Ja kyllä minä taas kerran huomasin, että metsä- ja rakennustyöt olivat minulle aivan liian raskaita töitä."

Mitäs sitten tapahtui? Aloiti olla jo aikamiesiässä. "Minä kuulin, että seurakunnan haudankai-vaja, Kalle Päätalon kir-joista kuuluisaksi tullut "Jylykäs-Jakin kiekerön" päämies ja tuntio Jaakko Jylkäs jää eläkkeelle. Niinpä minä menin pyrki-mään työhön ja myös pääsin", Kalle kertoo eloisasti. "Vain riitti niitä raskaita hommia siinäkin virassa: haudankaivu lapion ja kan-gen avulla oli varsinkin talvella kova homma, ha-

lonteko ja kirkon lämmitys, lumityöt, hautausmaan hoito, ja myös urkujen polke-minen olivat työtäni. Eihän silloin vielä ollut sähköjä kirkossa ja kun myöhem-pinä aikoina kaikkien tai-valkoskisten ja muidenkin tietämäksi tullut Robert "Roope" Makkonen soitti, niin minä poljin palkeisiin ilmaa."

"Pian minä huomasin, että kyllä ne seurakunnan hommatkin olivat raskaita minulle", Kalle vastaa kysymykseeni elämän etenemisestä seurakunnan töissä. "Ja niinpä hakeu-duin vuonna -51 SPR:n Puutarhakouluun Rauman eteläpuolelle Pyhärannan Reilan kylän Äijälään. Suomen kansakoulujen isän, Uno Cygnaeuksen koulunkeuhän kuuluivat myös kotipuutarhat jo ihan elintarvikehuollon tähden. Koulu kesti vuoden ja selvisin sieltä primuksen papereilla", Kalle myhäilee."

Ja sittenkö kävi seminaariin nuoren miehen tie? "Vuoden -52 puolella kävin pääsykokeissa Ka-jaaniin vuonna 1899 perustettuun kansakoulupoh-jaiseen Miesseminariin. Seminaarihan sijaitsi aivan lähellä jylisevää Ämmäkoskea ns. Puustilan pellon 4 hehtaarin tontilla", Kalle muistelee. "Kyllähän minä täällä kotikylällä sain kuulla jonkin verran sem-moista, niin kuin täälläpäin on tapana, että mitä se hy-vejä, et pääse kuitenkaan. Vain minä saatoin epäilijät häpeään ja pääsin Seminaariin."

Ja seminaariopiskelu sujui hyvin? "Kyllä se sujui, vaikka toisinaan otti lujil-lekin, kun piti ensin suorittaa keskikoulun oppimäärä lyhyessä ajassa", Kalle ker-too. "Koulu kesti 5 vuotta ja kävin välillä Vaalassa opettajana ja opetin ylä-luokkaa ja illalla oli vielä jatkokoulun tunteja. Lopul-lisesti valmistuin vuonna -59 ja sain vakituisen viran Paltamosta", Kalle muistaa kahvinkeiton lomassa.

"Ja sattui vielä niin mu-kavasti, että kun seminaari-ssa urheiltiin paljon, niin huomasi pienestä koosta-ni huolimatta olevani hyvä koripallossa. Eihän uskoisi, että olen Kainuun koripal-lomestari? Pelasin Paltam-on Urheilijoiden jouk-kuessa ja loppuottelussa vuonna -65 me voitettiin Kajaanin Koripalloilijat. Se on urheilussa kovin saavu-tukseni ja olen siitä kovasti ylpeä."

Haastattelijalla käy mie-lessä USA:n NBA:n am-mattilaisliigassa pelannut pienikokoinen, Torontoa edustanut 160 senttinen ja 7000 pistettä urallaan heit-tänyt Moggys Bogues, joka teeveen kuvissa pujotteli parimetristen pelureiden liki jalkoväleistä korin te-koon.

Kerron Kallelle, että se on varmaan taivalkoskis-ten parhaita saavutuksia koripallossa. "No, sehän on mukava kuulla", Kalle naurahtaa. "Koripallo on älypeli, jossa pituus ei aina ratkaise."

Kallen työura on muuta-malla sanalla kerrottu: Paltamosta Kallen tie kulki 6 vuoden jälkeen 11 vuodeksi Haapajärvelle ja sieltä Var-paisjärvelle 10 vuodeksi ja sieltä Kalle siirtyikin 60 vuotiaana eläkkeelle. Noin-viin vuosiin mahtuu kui-tenkin paljon työtä, huolia ja myös iloa monipuolisesti eri aineita opettaneelle Kallelle. "Kyllä minä olen kovasti kiitollinen", hän sanoo lopuksi. "Olen saanut elää monipuolisen ja pitkän elämän."

Kalle viettää nykyään pitkän kesäloman mökil-lään ja talvet kuluvat Piek-sämäellä hyvien ystävien seurassa. Hänestä voi sanoa hyvällä omallatunnolla samoin kuin täällä luon-nehditaan kaikin puolin hyvää ihmistä.

Uutelan Kalle on tolokku mies.

Veikko Räisänen
pt, jkk

SÄHKÖASENNUKSET YM. SÄHKÖALAN TYÖT

Sähkö-matic Oy

Haaraniementie 13, 93400 TAIVALKOSKI, Puh. 040 591 8602, www.sahko-matic.fi

Sähkö- ja tele-
urakoitsijaliiton
jäsen

Vuokrattavana hirsimökki Jokijärven rannalla

Täysin varustettu, makuupaikat 6 hlölle.
Hyvä uimapaikka. Soutuvene ja grillikodan käyttö sis. vuokraan.
Yhteystiedot: Salme Paloniemi, puh. 040 724 1148, salme.paloniemi@gmail.com
Katso lisätietoja:
http://www.visittaivalkoski.fi/palvelut/villa_salme

- TALONMIESTEHTÄVÄT
- LUMITYÖT - MYÖS KATOLLA
- KÄSIN TAI KONEELLA
- RUOHONLEIKKUUT
- IKKUNANPESUT
- LATTIOIDEN VAHAUKSET
- TEKSTIILIKALUSTEIDEN, JOUSTINPATJOJEN PESUT

PYYKKÖSEN
KIINTEISTÖHUOLTO JA SIIVOUSPALVELU

Lohitie 8
93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 5859 704
0400 229 540
0500 388 698

190 vuotta työtä maaseudun hyväksi
Onnistumme yhdessä

ProAgria Oulu
Oulun Maa- ja kotitalousnaiset
Oulun Kalatalouskeskus

proagriaoulu.fi
oulu.maajakotalousnaiset.fi

Agria Oulu
MAA- JA KOTITALOUSNAISET OULU

SÄHKÖTYÖT

OUSÄHKÖ OY

Kauppatie 21, 93400 TAIVALKOSKI
☎ 0400 261 927

KONEHUOLLOT JA -REMONTIT

moottorisahat, ruohonleikkurit, moottorikelkat, mönkijät, pyörät, autot, ajoneuvolämmittimet, maatalous- ja raskaskoneet

MYÖS VARAOSAT, ÖLJYT SEKÄ BRP-TESTERI

T:mi JARI KAARRE

Posiontie 101, Lomavaara, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 5415 702, www.tmjrikaarre.fi

PUKEUTUMISEN ERIKOISLIIKE KAIKEN IKÄISILLE

• ASUSTEET
• KENGÄT
• LELUT JA PELIT
• TULIAISET

KIRPPIS

Vuodesta 1989

Tule ja löydä HYVÄT TULIAISET JA LAHJAIDEAT meiltä!

Kauppatie 19-21
93400 TAIVALKOSKI
Sari 040 552 2254

pikkupenkki
AIKUISILLE JA LAPSELLE

ZE-ZE metsola ICEBERG LEVI'S Matala rieber adidas Dickies HICCA reima LEMME

Pyry Topio

– kohti beach volleyyn maailmanhuippua

Pyry hyökkää ja rajana on vain taivas

Näin yhtäkkiä Jokijärven näkökulmasta ajatellen 26.8.1995 Nurmijärvellä syntynyt pitkä, tumma ja komea nuorimies tuntuu kovin kaukaiselta ollakseen pienen kotijärvemme kuumin urheilunimi valtakunnallisesti ajatellen. Ymmärtääksemme asian oikeanlaisen on avattava hieman historian kellastuneita lehtiä.

Venäjällä käytiin sisällissotaa vuosina 1917–1922 ja sota päättyi bolševikkien voittoon lokakuussa 1922 ja Suomen ja Venäjän välinen avoin raja sulkeutui tuolloin. Tätä ennen olivat ne, jotka eivät halunneet jäädä diktatuurivallan alle, paenneet ja osa myös Suomeen. Näin teki myös Vienan Karjalasta Kiestingistä Mikitän-Kalle, eli Kalle ja Natalia Potapov perheineen. Kalle oli kierrellyt pienestä pojasta asti repuri isänsä ukko-Mikitän kanssa rajan Suomen puolella tekemässä kauppaa ja muutettuaan Suomeen,

hän kierteli samoja reittejä etsimässä elantoaan, eli ”tenkoa”.

30-luvun alkupuolella Kalle ja Natalia olivat ostaneet Lahtela-nimisen talon Kallioniemen naapurista ja sukunimi oli muuttunut Lehtomäeksi. Kalle joutui kauppamatkallaan ryöstömurhaajaan uhriksi vuoden 1937 kevätkesällä Suomussalmella Alassalmen Mökinvaarassa. Ja niin vain on, että Pyryn juuret juontuvat juuri tähän mieheen, sillä hän on Mikitän-Kallen pojan Yrjön ja Siika-ahosta kotoisin olevan Toinin Päivi-tyttären poika.

Helsingissä asuva Pyry on saanut Haaga-Helian ammattikorkeakoulussa viestinnän ja markkinoinnin 4 vuotta kestäneet opinnot suoritettua, ainoastaan työharjoittelu oli haastattelua tehdessä vielä kesken. ”Ja jos kaikki menee nappiin, niin tarkoitus on tämän jälkeen saada lisää sponsoreita ja pyrkiä kohti Beach Volleyn huip-

pua”, Jokijärvellä eno-Toivon kanssa pikkupoikana pitkiä aikoja hyvin viihtynyt Pyry kertoo kahvipöydässä. ”Elokuun 16. päivän TV-ottelussa häviö SM-loppuottelussa maan ykkösparille Jyrki Nurminen / Santeri Siren ei tuntunut ollenkaan mukavalta.”

”Nuorena pelasin jalkapalloa, harrastin judoa ja lentopallo tuli mukaan joskus 2005 tienoilla. Heitin myös turbokeihästä reilusti yli 50 metriä. Se on hyvä harjoituskeihäs junioreille ja se on noin 70 cm pituinen ja 300 gramman painoinen ja se näyttää vähän kuin tikalta, eli se on semmoinen siivekkekeihäs. Kimmo Kinnunen on heittänyt turboa 12-vuotiaana liki 62 metriä.”

”Iskä Ari jäähdytteli tuolloin 3-sarjassa Perttulan Tähdessä lentistä ja se alkoi kiinnostaa myös minua, Pyry kertoo teinivuosistaan. ”Kaudella 2009–2010 pääsin Perttulan Tähtien junnujouk-

kuessa mestaruussarjaan ja kesällä TUL:n edustusjoukkueeseen ja sen mukana Puolaan pelaamaan. 2011 pelasin eka kerran Beach Volleyta Lepsämässä keskenään tutuilla porukoilla, ja siitä se alkoi sitten siirtyminen kohti Beach Volleyta.”

”Vuonna 2010 lopulla aloin treenaamaan omin päin säännöllisesti ja kun menin 2011 loppusyksystä Mäkelänrinteen urheilulukioon lentopallolinjalle, niin tahti koveni vielä huomattavasti”, Pyry vastaa kysymykseeni vakavamman harjoittelun aloittamisesta. ”Ja tulostakin alkoi tulla: pelasin Keimolan Kaiku -nimisessä joukkueessa ja voitimme 2012 A-pojissa SM-hopeaa ja B-pojissa pronssia, 2013 A-pojissa tuli taas hopeaa ja tämän jälkeen vaihdoin lukiossa saman vuoden syksyllä Beach Volley -linjalle.”

Lentopallo ei kuitenkaan jäänyt kokonaan syrjään.

Kahvila Lounas A la carte

Lounas
Ma - Pe 10.30 - 15.00
La - Su 11.00 - 15.00

A la carte
Ma - Pe 10.30 - 20.30
La - Su 11.00 - 20.30

Lounaslistat www.hotelliherkko.com

Kosken Toppari

Ouluntie 1, 93400 TAIVALKOSKI
Avoinna: Ma-La 8-21, Su 10-21

**Rauhallista majoittumista,
aktiviteetteja ja
maistuvaa kotiruokaa
Herkosta!**

HOTELLI HERKKO

Taivalvaarantie 2 | 93400 Taivalkoski | 08 7171 700
www.hotelliherkko.com

Hujakkaa ja huilinkia koko perheelle

Taivalvaara

www.taivalvaara.fi

Pyry kahvipöydässä äitinsä kotona Jokijärven Lahtelassa

”Pelasin lentistä Keimolan Kaiussa 2014 ja voitimme A-poikien Suomen mestaruuden ja pelasin myös saman seuran joukkueessa 2-sarjassa vaihtelevalla menestyksellä”, Pyry kertoo muistojaan. ”Beach Volley oli kuitenkin jo se ykkönen, sillä olin päässyt vuoden 2013 puolella epäviralliseen maajoukkueeseen, joka oli omaraahoitteinen ja harjoitteli viikonloppuisin ja harjoitukset alkoivat heti seitsemän jälkeen aamulla.”

”Ja omarahoitus tuli vanhempien taskusta. Samoin kuin jääkiekkoa pelanneen Inka-tyttärempökin”, puuttuu Päivi-äiti keskusteluun. ”Tuo on totta”, Pyry vahvistaa. ”Mutta sitten kun sä saat sponsoreita ja pystyt treenaamaan hyvin, niin kaikki on toisin ja sulla on 1–2 mahista päästä ulkomaille. Ja siellä on sitten onnistuttava”, Pyry selventää maallikolle tietä kohti huippua. ”Ja kun onnistut, niin saat ranking-pisteitä ja jopa jo vähän rahaakin, eikä tarvitse enää karsia turnauksiin. Turnauksia on 1–5 tähden tasoja. Vitonen on kovin taso ja äkkiä olet karsijan paikalla, jos peli ei luista.”

”Vuonna 2014 oli Jyväskylässä pohjoismainen turnaus, jossa pelasin Peltoasen Markon kanssa ja sijoituimme yhdeksänneksi”, Pyry valottaa ensimmäistä kovaa turnaustaan. ”Göteborgissa sijoituimme 13. ja

syksyllä vaivasi selkä, mutta roikkumalla lonksautelin nikamat kohdalleen. Vuoden 2015 puolella osallistuimme SM-kiertueelle edellisvuoden tapaan, mutta menestystä ei tullut, mutta avoimessa kiertueessa, joka on SM-sarjasta seuraava taso, niin voitimme sen Ville-Veikko Savolaisen kanssa. Pelasin hänen kanssaan myös pohjoismaista kiertuetta Oslossa ja olimme 17.”

Mitenkäs ura eteni sitten vuonna 2016? ”Pelikaverikseni vaihtui Marko Määttä ja SM-kiertueella olimme jokaisessa viidessä turnauksessa viidettä”, Pyry muistaa kellontarkasti. ”Pohjoismaisella kiertueella olimme Tanskassa ja Oslossa samalla 13. sijalla. Olin intissä 2017 ja heinäkuun alussa osallistuimme Markon kanssa Vaalan Manamansalossa SM-turnauksen osakilpailuun ja me voitettiin se.”

”Intissä jouduin olemaan silloin tällöin Kultarannassa autonkuskina”, Pyry muistelee hymyillen miellyttävää komennusta ja myös kokemusta. ”Ja siellä oli elokuussa semmoinen vuosittain toistuva lentopalloturnaus kuin ”Kultaranta-Games” ja pelasin Saulin joukkueessa. Me voitettiin turnaus ja illalla saunottiin ja Sauli kysyi minulta, että ”Sinäkös se olet se superpelaaja?”

”Kaudella 2016 ja 2017 olin ensimmäisen kerran

kahdeksan parhaan joukossa SM-finaaleissa Kouvolassa ja Jyväskylässä ja sijoituimme molemmilla kerroilla viidensiksi”, Pyry kertoo uransa jatkumisesta nousujohteisena. ”Vuoden 2018 alussa treenasin veljeni Vilin kanssa nykyisen ykkösparin, eli Nurminen / Siren kanssa ja kehitti kovasti ja uusi parini oli hetkenäikään beachvolleylegenda Jaakko Keskitalo ja sijoituimme hänen kanssaan Salon SM-kiertueella seitsemänneksi.”

”Vaalan SM-osakilpailussa heinäkuussa parinani oli Janne Marttila ja pääsimme finaaliin asti paria Piippo / Pulkkinen vastaan ja me voitettiin se turnaus”, Pyry hymyilee tyytyväisenä. ”Viikon päästä otettiin heidän kanssaan uudestaan yhteen välierässä ja hävitettiin ja oltiin kolmas. Viikon päästä oli SM-osakilpailu Sastamalassa ja pelasin Harri Suonikon parina. Loppuottelussa tuli vastaan taas kerran Piippo / Pulkkinen pari ja me hävitettiin, eli sijoituimme toiseksi.”

Eli kehitystä tapahtui koko ajan. Miten kävi finaaleissa Jyväskylässä? ”Pelasin taas Janne Marttilan kanssa, hän kun oli palannut nuorten kisoista Latviasta”, Pyry valottaa parinvaihtoaan. ”Etenimme loppuotteluun asti, jossa vastaan tuli pari Jyrki

Nurminen / Santeri Siren ja me hävitettiin 2–0, mutta saaliina oli kuitenkin SM-hopeaa.”

”2019 sain jo hankittua sponsoreita jonkin verran ja harjoittelin hyvin”, Pyry aloittaa. ”Olympiakarsintoihin Kyprokselle oli lähössä Piippo / Pulkkinen pari, mutta Pulkkinen ei pystynyt pelaamaan, niin minä lähdin Piipon pariksi karsintoihin, eli Continental Cupiin. Voitimme Kyproksen ykkösparin, mutta hävisimme toisella kierroksella Ranskan ykköselle ja se oli sitten siinä. Mutta kun Piippo / Pulkkinen voitti Ranskan ykkösparin, niin Suomi oli turnauksen ykkönen.”

Mutta tappiosta huolimatta elämä jatkui: ”Pelasin SM-sarjaa Janne Marttilan kanssa Jyväskylässä ja Sastamalassa ja sijoituimme molemmissa kolmansiksi”, Pyry kertoo. ”Kolmas SM-osakilpailu oli Vantaalla ja me voitettiin se ja Hietussa, eli Hietarannassa tulimme viidenneksi. SM-finaali pelattiin Jyväskylässä ja sijoitus oli jälleen viides. Voitin myös vuonna 2018 32 pelaajan pluspisteissä Hietussa pelatun King of Beach -tittelin ja velipoika Vili oli toinen ja tänä vuonna kävi sitten toisinpäin. Vuosi jatkui vielä Pekka Piipon kanssa Oslossa yhden tähden World -tourilla ja sijoitus oli 13. ja Göte-

borgissa pohjoismaiden kiertueella sijoitus oli hyvä viides.”

Entäpä tämä koronan runtelema vuosi? ”Talvi treenattiin kovaa ja SM-sarjan avauksessa Sastamalassa sijoitus oli Pekka Piipon kanssa kolmas”, Jokijärvellä kesäisin vierailleva Pyry avaa huipuvuottaan. ”Kouvolassa ja Vantaalla hävisimme finaalin, eli sijoitus oli toinen. Tämän jälkeen pelasimme SM-sarjan välissä Latvian Saulkratsissa Ergo Open -turnauksessa viidennen sijan. Tämän jälkeen Hietussa olimme kolmansia ja SM-finaalissa, eli elokuun 16. päivän TV-ottelussa hävisimme Nurminen / Siren parille 2–0 ja se tiesi SM-hopeaa ja kausi oli sitten siinä.”

Juonikkuutta ja räjähtävää voimaa vielä lisää haluavan Pyryn toiveissa on saada lisää sponsoreita mahdollistamaan riittävän harjoittelun ja tasoittamaan näin tietä maailman huipulle. Toivottavasti hän onnistuu toteuttamaan haaveensa ja nostaa esiin taas uuden lajin, joka alkaa kiinnostamaan meitä urheiluintoisa runsaslukuisina katsomoihin ja television ääreen.

Tätä mieltä ollaan varmasti täällä hänen juurillaan Jokijärvellä.

Veikko Räisänen
pt, jkk

Pyry on torjunut hyökkäyksen

HIUSTEKKI
Jänispalontie 2
93400 Taivalkoski
Puh. 0400 848 780
Nettijanvaraus:
www.hiusteekki.fi

Ota taksi - oikea taksi.
OTAXI
Taivalkoski
0100 84255
1,25 €/puh + 1,00 €/min + pvm
WWW.OTAXI.FI

Verkkokauppa avattu!
Jalavan Kauppa
JA PIRTTI-KAHVILA
Puh. (08) 841 005
jalavankauppa.fi

• **LAADUKKAAT LÄMPÖPUMPUT**
asennus ja huolto
• **SÄHKÖTYÖT**
SÄHKÖLAITEHUOLTO KIVELÄ
Posiontie 48 B, 93400 TAIVALKOSKI
0400 283 405
hannu@sahkokivela.fi

Rakentaminen
Kiinteistöhuolto
Siivouspalvelu
Viherrakentaminen
Pesiölä Oy
Talonpojantie 2, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 044 241 7907, palvelu@pesiola.fi

• Laadukkaat kesäkukat
• Tuoreet jääsalaatit ja ruukkuyrtit
• Puutarhatarvikkeet, siemenet, lannoitteet
• Monivuotiset perennat sekä koriste- ja marjapensaat
• Pihasuunnittelu
• Viherrakentaminen
• Pihojen ylläpito ja hoitotyöt
Ota yhteyttä ja kysy lisää!
Pesiölä PUUTARHA OY
Pesiöläntie 21, 93400 Taivalkoski, Puh. 0400 518 080
puutarha@pesiola.fi www.pesiolanpuutarha.fi
@pesiolanpuutarha @pesiola

KOILLISMAALAISTA
SUUNNITTELUJA
JA KÄSITYÖTÄ

AAMA
-tekstiilipaja

Ouluntie 28, Taivalkoski
pihapiirin ainoa tiilitalo
Puh. 044 5914 823
www.aama-tekstiilipaja.net

Jokijärven Avviisi on luettavissa
myös kyläseuran kotisivuilla
www.jokijarvi.com

Jokijärven Kyläseura

Muistoja Kalle Pääntalon koulutaipaleelta

TAIVALKOSKEN RYHMÄNÄYTTELY LA 7.8.2021 FCI 1/2 ja 5/6
FCI 1 Lammas- ja karjakoirat
FCI 2 Pinserin, snautserit ja molossit
FCI 5 Pystykorvat ja alkukantaiset koirat
FCI 6 Ajavat ja järjestävät koirat
Järjestäjä
TAIVALKOSKEN KENNELKERHO RY
www.taivalkoskenkennelkerho.com

Taivalkosken kunnassa on jo 1920-luvulla perustettu kansakouluja. Jokijärvellä koulun rakentamista vastustettiin monestakin syystä. Koulua touhuvat K.A. Nevala sekä Mannilan herastuomari, Jussi Mannila. Joillekin koulun rakentaminen ei ollut mieleen.

"On perkele, kun kunta ja valtio ovat etunokassa kasvattamassa moukeita laiskuuvveen!"

K.A. Nevala möi tontin koulua varten markalla, sillä kauppakirjaan piti kirjata jokin kauppasumma. Koulu päätettiin rakentaa samalle paikalle, missä pitäjän ensimmäinen, sittemmin Taivalkoskelle ryöväyty kirkko oli seisunut. Koulun rakennuspuut hankittiin Turpeisenjärven suunnalta, mistä ne tuotiin uittamalla Pikkutalon rantaan ja veistettiin lopulta hirsiksi. Ne olivat Kalle Pääntalon mukaan "maakunnan parraat hirret."

Taljakoskella oli Jokijärven kyläläisten yhteinen vesivoimalla käyvä mylly- ja sirkkelilaitos, sekä pärehöylä. Täällä tukit sahattiin laudoiksi ja höylättiin myös koulun kattopäreet. Kirkosta muistoksi jääneet ruusvallikivet siirrettiin muutamia kymmeniä metrejä luoteen suuntaan kannattamaan koulun hirsiseiniä.

Pikkutalon rannasta tehtiin poikkipölkkyistä tie, kuin kiskotusta vaille oleva rautatie, jota pitkin veistetyt hirret ajettiin Kirkonsijalle. Yhtenä salvumihenä oli Hiltu-Jakki, joka öyhki: "Saatana, nyt rupesi olemaan kansakoulun hirret härillään!"

Rakennus on ollut kauris, hyvin suunniteltu ja hyvin rakennettu. Koulun rakennustyön urakoi oululainen rakennusmestari Myllylä, ja myös ammattimiehet tulivat Oulun seudulta. Heikki Salo, synt. 1899, toi 1924-mallisella Fordilla rakennustarvikkeet Jokijärven koululle Oulusta. Oulusta tulleet kirvesmiehet olivat Jokijärven tyttöjen mieleen.

Töitä riitti myös seutulasille. Työnjohtajana on mainittu Sakko-Lassi, joka opetti jokijärveläisiä kirvesmiehiä.

Koulurakennus tuli keväällä 1927 vesikattoon. Syystalvella jatkettiin läpitiötä. Muilta osin työt keskeytettiin. Läpitiötä teki tyrjärväläinen mies, Lesken Kustu. Keväällä rakentamista taas jatkettiin ja silloin läpityöt olivat valmiina. Koulu valmistui ajallaan 1928 syksyllä.

Koulu kiinnosti Kallea

Koulun rakentaminen kiinnosti Kallea niin, että hän halusi oppia lukemaan. Vieraat saivat lukea käärepapereina toimineista lehdistä Kallelle. Kun kukaan

ei oikein jaksanut lukea hänelle, vieraat kehottivat Kallea opettelemaan lukemista. Kestilän Aune opetti innokkaimmin. Myöhemmin Kalle alkoi turvautua kaimaansa, Hoikkalan Kalleen. Myös äiti Riitu alkoi lukea Kallelle Sirpale-lehteä. Ensimmäiset oppilaat otettiin kirjoihin 27.8.1928. Oppilaitten joukkoon kuului myös Kaarlo Alvar Pääntalo.

"Jokijärvellä valmistui ensimmäinen kansakoulu kesällä 1928. Itse pääsin aloittamaan koulun toisten oppilaitten mukana samana syksynä. Koska lähentelelin jo 9:ttä ikävuottani, eli olin ollut oppivelvollisuusiässä jo pari vuotta aiemmin, olin päässyt jo lukemisessa tavuille ja kirjoittaa jukersin ulkomuistista Kalle Pääntalon, minut hyväksyttiin suoraan alakoulun toiselle luokalle." (Kallen omia muistiinpanoja)

Kalle muistelee ensimmäistä koulureissuaan:

"Muistan selvästi pilvisen ja hieman kolakan maanantaiaamun, jona nousin veneeseen Kallioniemen rannassa lähtiessäni ensimmäiselle koulureissulle. Olin seurannut koulun rakentamista, mutta silti rakennus tuntui vieraan juhlaalliselta, kun menin toisten kanssa pihamaalle. Sen sisäänkäyntisivua vastapäätä oli ulkorakennus, johon kuului halkoliiteri, kaksi aittaa, navetta, heinäsuoja, sontahuone ja keskellä

- Matkahuollon pakettipalvelut
- On-Line Veikkaus
- Tenon luonnon kylmäsavuporo

- KAHVIO
- MYYMÄLÄ

Tarkista
aukioloajat
Facebookista

TB-JAKELU KOILLISTIE KY

KUUSAMONTIE 10, 93400 TAIVALKOSKI

Puh. 08 841 595, E-mail: taivalkoski@huoltoasemat.teboil.fi

Ouluntie 28, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 0400 418 655

Liike palvelee
Ma–Pe 8–16

Taivalkosken jätehuolto ja hinaus palvelut

Kaikan Kuljetus Oy

Lohitie 26, 93400 TAIVALKOSKI, Kai Schroderus
Puh. 0400 261 471

ILMASTOINTIPALVELUT NUOHOUSPALVELUT SAVUHORMIEN KORJAUS

OMA NUOHOOJA KARJALAINEN OY

NUOHOUS & ILMASTOINTI
KARJALAINEN OY
Puh. 040 825 9465
www.nuohouskarjalainen.fi

NUOHOUS- JA ILMASTOINTI-PALVELUT

- Elintarvikkeet
- Polttoaineet
- OnLine-veikkaus
- Posti
- Kotiinkuljetus

AVOINNA:
Ma-pe 9.00–18.00
La 9.00–14.00
Su 12.00–14.00

Metsäbaari LA klo 22–02

Metsäkyläntie 317 A, 93590 VANHALA Puh. (08) 845 106, 0400 244 184

Tule Metsäbaarin karaokeiltaan

laulamaan ja viihtymään lauantai-iltoihin!

VIDEOTYKKI, ei pääsymaksua

METSÄKYLÄN

KYLÄKAUPPA Riitun Puoti

Uusia biisejä: Yöjintu, Haavoittumaton, Kosketus, Mitä sulle kuuluu, Luottaa huomiseen, Kuin laivaisiin

liittymät alk.
995 €

VALOKUITULIITTYMÄT

Pudasjärvi - Syöte - Taivalkoski

- Nopea 100Mbps – 1Gbps yhteys
- TV-kanavat netin kautta
- Etävalvonta

KAIRAN KUITU OY

Lue lisää www.kairankuitu.fi tai soita 045 616 0272

KULJETUKSET JA MAANRAKENNUS-PALVELUT TAIVALKOSKELLA

- hiekat
- sorat
- murskeet
- pihasepelit
- ruokamullat
- kasettikuljetukset
- pyöräkuormaajapalvelut
- kaivinkonepalvelut
- tela- ja pyörälustaiset

MAANRAKENNUS

Vääräniemi Oy

Markku Vääräniemi • Puh. 0400 169 406

Kalle Päätalon koululuokka 1928

rinnatusten kolme huusia. Huuseista keskimäinen oli opettajien käytössä. Lisäksi seisoi hieman syrjämpänä erillinen saunarakennus." (Hunemiehen poika)

Alakoululaisten opettajana oli Jemiina Haikola ja yläluokkia opetti Aune Vainikainen. Jemiina Haikola oli topakka opettaja. Toisena lukuvuotena Kalle oli yläkoulun ensimmäisellä luokalla opettajanaan Aune Vainikainen. Opettaja joutui kuitenkin sairauslomalle ja sijaiseksi tuli herttainen Elsa Niemelä.

"Haikola oli kiertokouluajokojensa jälkeen hankkinut kansakoulun alaluokkien opettajan pätevyuden. Jo kiertokoulussa opettaja Haikolan oppilaina istuneet vanhemmamme sanoivat hänen olleen vaativan ja kurista kiinni pitäneen opettajan. Ei ihme, jos me vuosikymmeniä myöhemmin Hiltukankaalle avatun alakansakoulun oppilaat jouduimme sanomaan toisillemme välitunneilla ja koulumatkoilla:

– On tuo Jemmiina äreä muori." (Kallen omia muistutuksia)

Kallen luokkakavereita olivat Kurtti-Reino, Väikkö ja Aappo, jotka olivat Kyllös-Ransen poikia. Kalle hyväksyttiin suoraan toiselle luokalle, koska osasi kirjaimet. Hoikkalan Kalle siirrettiin suoraan yläkouluun, koska hän oli "tavulla".

Kallen mieliaineita olivat lukemistunnit ja uskonto. Uskontotunneilla Kalle liikuttui Jeesuksen kärsimyskertomuksista kyyneliin. Isä Hermann ei ollut tyytyväinen Kallen "ökerämiin lumeroihin", eikä kirjoitukseen saanut kiitosta. Isä arveli syyksi huonosti teroitettua kynää, joka hänen mielestään muistutti mulkuna päätä. Hermann opetti Kallea teroittamaan

pännän puukolla. Todistuksessa käytös oli kymmenen, mutta huolellisuus vain kahdeksan. Huolellisuusnumeroon vaikuttivat esimerkiksi vihkon tuhrit musteella, repaleiset päälypaperit ja likaisella kumilla hierotut sivut.

Yläkoulun poikien käsityöopettajana toimi K. A. Nevala, eli Romppas-Kalle. Oppilaille jaettiin omia nimikkotyökaluja kuten taltta eli huppuri, puukko ja kirves, sekä käsihöylä eli lukkara, putsihöylä. Höylän etuosassa oli pystytappi, minkä vuoksi Kalle luuli sitä sarvihöyläksi, joka kuului vain isojen talojen höylävalikoimaan. Tästäkin luokkakaverit saivat aiheen Kallen kiusaamiseen. Kalle joutui monesta syystä isompien oppilaitten kiusaamaksi. Milloin oli synnä Kallen puhevika, ruumiinrakenteen kömpelyys milloin perheen köyhyys, isän mielisairaus ja äidin kupparin ammatti. Koulutodistukset eivät kestäneet hurraamista, ja Kalle turvautui vilppiin saadakseen todistuksen vanhempiensa allekirjoituksen. Paras kaveri, Hoikkalan Kalle, joutui lopettamaan koulunkäynnin hyvin varhaisessa vaiheessa, koska hänen isänsä ei suvainnut moista laiskottelua, vaan vaati poikaa kotitöihin. Tämäkin lisäsi Kallen yksinäisyyttä ja murhetta koulussa.

Keittola alkoi yhtä aikaa koulun aloituksen kanssa. Keittäjä-vahtimestarina toimi Kestilän Viija, eli Soro-Viija. Päivälliskeitto annettiin köyhimpien perheitten lapsille.

Kallen perhe tuli hyvin toimeen, koska isä Hermann oli Rauma-Yhtiön vakimies. Kallen piti tuoda kotoa omat eväät. Hänen ja monen muun koululaisen piti tyytyä tirkistelemään keittolan avaimenreijästä

ja vetämään vainua oven takaa hunajovista tuoksuista.

Viisikymmentäluvulla koululaisia oli jo niin paljon, että oli tarvetta lisärakennukselle. Uusi, lautarakenteinen koulu pykättiin melkein entisen koulun kylkeen. Kalle Päätalo ehti rakennusmestarina ollessaan tekemään tähän uuteen ja hänen mielestään rumaan kouluun loppu-tarkastuksen. Kun vanha ja kaunis hirsirakenteinen koulu purettiin koululaisen vähentymisen vuoksi, oli se Kallelle suuri suru. Ei edes ruusvallikiviä jäänyt koulusta muistoksi.

Muistomerkki

Teuvo Lohilahti sai idean muistomerkkin pystyttämisestä vanhan koulun paikalle Kalle Päätalon juhluvuoden kunniaksi. Puisen patsaan suunnittelivat ja veistivät Jari Kukkanen ja Erkki Rytönen Iisalmesta. Malli veistokseen otettiin vanhasta valokuvasta. Jokijärven kyläseuran väki rakensi veistokselle hirsisen katoksen vanhan hirsikoulun muistoksi. Muistomerkki on tarkalleen vanhan koulun paikalla. Muistomerkkin puuhamies, Teuvo Lohilahti, ehti olla mukana paljastustilaisuudessa Päätaloviikolla. Syksyllä hän menehtyi äkillisesti, kirjaimellisesti saappaat jalassa, sairauskohtaukseen rakastamansa hirvenmetsästysharrastuksen parissa Jokijärven kaulan luonnon keskellä.

Komea veistos seisoo nyt Jokijärven kylätalon pihasa entisen koulun tienoilla. Sen äärellä on hyvä muistella niin Kallea, Teuvoa kuin kansakouluajokoa Jokijärvellä. Kylätalon suojissa on myös museoluokka, josta löytyy lisää materiaalia muisteluun tueksi.

Salme Koskelo

KLE
Kemin Lämpöeristys Oy
Resinatie 1, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 0400 384 407 Aimo Pesälä
E-mail: aimo.pesala@kle.fi, www.kle.fi

Hyvätasoisia, edullisia mökkejä aivan Taivalvaaran hiihtokeskuksen juurella. Vuokrataan vuoden ympäri!
Kuuharjun mökit
Tapio Räisänen 0400 680 540
tapio6@gmail.com

K Market
OMAN KYLÄN KAUPPA
TAIVALTORI
Talonspojantie 1, Taivalkoski, puh. 045 848 3755
Palvelemme: Ma-pe 8-21, La 8-21, Su 11-21
www.k-ruoka.fi/kauppa/K-market-Taivaltori

**MONITOIMILAITTEET • TIETOKONEET • KASSAKONEET
TOIMISTOTARVIKKEET • KALUSTEET • HUOLTO**

Meiltä kaikki Telian palvelut ja tuotteet: puhelinliittymät, kiinteät ja liikkuvat laajakaistaliittymät sekä kaapeli tv-liittymät.

KAIRAN KXP X-PARTNER OY
Jatatie 2, 93600 KUUSAMO
Puh. (08) 851 2571, myynti@kxp.fi
Palvelemme ma-pe klo 8.00-17.00

HUOLTO JA KORJAUSTYÖT NYKYKAISILLA KORJAUSLAITTEILLA
MAALAUSTYÖT AMMATTITAITOILLA
VAKUUTUSYHTIÖIDEN HYVÄKSYMÄ AUTOKOLARIKORJAAMO
NYKYKAINEN AUTOKORJAAMO

Koillismaan Autopalvelu
Haaraniementie 1, 93400 TAIVALKOSKI, Puh. 040 632 9641, Jari Huttu 0400 917 425
jari@koillismaanautopalvelu.fi, www.koillismaanautopalvelu.fi

Huoltaa se!
AUTOFIT

TIITOIMISTO komerco
TAIVALKOSKI - POSIO - KUUSAMO
Puhelin 020 7780 450
Kauppatie 13, 93400 Taivalkoski | Riihipolku 1, 97900 Posio | Jatatie 2, 93600 Kuusamo
toimisto@komerco.fi | www.komerco.fi

Auktorisoitu Taloushallintoliiton jäsen
TALOUSVERKKO

MONIPUOLISET KULJETUSPALVELUT TAIVALKOSKELLA
Lavetti-, erikois- ja vaihtolavakuljetukset, nosturityöt, nostokorityöt ja haketuspalvelut
Kuljetus Lohilahti Oy
Puh. 040 5318 967

RASKAAN TEOLLISUUDEN SUUNNITTELU- JA KUNNOSSAPITOPALVELUT
Suunnittelu Koneistus Levytyöt Huolto / kunnossapito Teräksset

LAITESUUNNITTELU SAVELIUS OY
Resinatie 3, 93400 TAIVALKOSKI
Hannu Savelius 0400 151 304
laitesuunnittelu.savelius@co.inet.fi

RAHTIKULJETUKSIA KOILLISMAALLA
MEP KULJETUS
Puh. 0400 219 435 Jaakko Partanen
jaakko.partanen@mepkuljetus.fi

Muotia Laatua Hyvää palvelua

AITOVAATE

Kirkkotie 1, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. (08) 842 620

Elämänlanka Oy

Kukka- ja Hautauspalvelut

Talonpojantie 8 B 16, 93400 TAIVALKOSKI,
Puh. 044 980 5903,
NOUTOKAAPPI palvelee joka päivä 7-22.
Kelantie 2, 93600 KUUSAMO,
Puh. 08 852 1294

Paikallista kiinteistöväilyksen osaamista

TUNTURI LKV

Kumpuniementie 12, 93440 LOUKUSA, www.tunturilkv.com
Sari Käsmä Mika Käsmä
FM, LKV, Kaupanvahvistaja Metsätalousteknikko
Puh. 040 670 9766 Puh. 0400 390 016
sari.kasma@tunturilkv.com mika.kasma@tunturilkv.com

**Urheiluhieroja
Ritu**

Ritva Räisänen
Puh. 050 5427 889

Urheilutie 6 B
93400 Taivalkoski
Puh. 044 309 8500
tuija@vaarasport.fi

www.vaarasport.fi

**Monipuoliset traktoriyöt
Uudis- ja korjausrakentaminen
Rakennussuunnittelu,
lupien hankinta, neuvonta ym.
Talkkaripalvelut
Kiinteistöhoito ja -huolto (esim.
pihojen ja asuntojen siivous)
Palvelusetelityöt**

Karelia-ikkunoiden ja Päijänne-ovien myynti ja asennuspalvelu.

Kaikki työt tehdään kokonaispalveluna laadukkaasti ja ammattitaidolla.

Kilpailukykyiseen hintaan, tuntityönä tai urakalla!

SBuller Oy

PÄIJÄNNE-OVIET

Puh. 0400 205 168
seppo1.buller@pp.inet.fi
Toimisto entisissä
Kairan Rakennuksen tiloissa.
Sovi aika ja tule käymään!

Puu käsissäni, elämä edessäni

Syksyllä, mutta ennen lumia, kävelin pitkin kenttäradan arpea, kosketin käsilläni Jokijärven kirkon muistomerkkiä ja jaloillani Kallioniemen rantakalliota. Ennen lumia ehdin löytää kerran kadonnutta. Kulkiessani kenttäradan varrtta, tunsin kummaa kaihoa kadonneesta. Jostain syystä pysähdin ja poimin maasta käsiini vanhan puunkappaleen ja hieroin sen puhtaaksi. Näin, että puolet oli joskus palanut pois. Mietin, että kauan osana kokonaisuuttaan, se joutui näkemään ympärillään, kuinka mieleton maailma riehui väkivaltaa; sen täytyi katsella, kuinka Jokijärven kirkko purettiin ja siirrettiin pala palalta näkymättömiin. Puu näki ja puu nähtiin. Kallioniemen Kallekin on sen nähnyt kulkiessaan kynänsä kanssa näitä seutuja. Tämä pieni palanen on osa elämän suurta jatkumoa!

Unohduksen paksu peitto on sittemmin levinnyt kaisen kadonneen ylle. Peitto kasvaa kuin kesän alleen kadottava lumipeite. Kaihoisa tunne tuotti kosteutta silmäkulmiini. Hieroin lahoa pois puunpinnasta. Käsissäni näin kappaleen puoleksi palaneen, lähes lahonneen, vähän jo maatuoneen. En silti heittänyt sitä pois, vaan pidin mukaani. Ei ollut muutakaan.

Pelastin pienen puun seuraavalta talvelta, kuskasin kotiini, kuivasin lämmössä ja puhdistin lahosta. Maan jälkeen puu tuoksui terveeltä. Ja, kun olin aikani askaroinut kappaleen kanssa, tulimme siinä sinuiksi. Hämmästykseni oli kuitenkin suuri, kun tuo hiomani ryhtyi puhumaan elämästä ja kertomaan noista näkemisistään.

”Olenko tosiaan sen arvoinen, että pidät minua näin hyvänä?”, kappale kummasteli. Ja minä vastasin hieroen ja pyöritellen sitä samalla sormissani:

”Kaikki elämä on pitämisenarvoista. Elämä on, miten se pidetään. Hyvä vastaa hyvällä, mutta väärä pito palkitsee pitäjänsä pahalla. Elämänlaki on aina hyvä, mutta tuomarit täällä ovat usein pahoja.”

”Oikein vastasit!”, kappale totesi. ”Mitä siis tahdot tietää elämästä? Saat kolmesti kysyä!”

”Kolme toivomusta!”

”Ei, kun kolme kysymystä. Kysy elämästä!”

”Oho! Kas, miksenpä kokeilisi kerran... Tuota... taidatkos vastata minulle, mikä on elämän tarkoitus?”

”Voi, vaivaisia... Elämän tarkoitus on jatkaa! Ei ole muuta tarkoitusta.”

”Jaaha... No, mitä tapahtuu elämän jälkeen?”

”Voi, turhuutta... Se oli jo toinen kysymyksesi. Siis kuule! Elämän jälkeen elämä jatkuu, jos elämän tarkoitus ymmärretään ajoissa oikein. Elämässä voi tapahtua vaurioita, vahinkoja ja menetyksiä, mutta elämän jatkuvuus ei ole vahinko, vaan se on tarkoitus! Elämä palaa aina takaisin alkuun, vaikka se päättyisi ennen aikojaan!”

Jopa onkin kumma kappale, tämä pienoinen puunpalanen, ajattelin itsekseni. Kuinka kummassa se voi vastata elämästä pelkällä pinnanalaisella olemuksellaan!

Kolmatta kysymystäni jouduin pohtimaan pitkään. Kuitenkin tunsin, että sitäkin pidempään joutuisin pohtimaan puun antamia vastauksia. Kukaties niiden pohtiminen veisi koko loppuelämäni, siis ennen seu-

raavaa, ennen vastauksia. Voisinkohan omassa ajassani koskaan ehtiä ymmärtämään elämäni tarkoitusta! Voinko ikinä ymmärtää elämää osatakseni elää elämäni takaisin alkuun uudestaan kasvamaan, niin että elämäni tuottaisi uutta elämää, kuten lienee tarkoitus? Päätäni alkoi jomottaa. Puu käsissäni kuumotti. Katsoin ympärilleni. Ketään ei ollut näkemässä, eikä kuulemassa tätä kummallista keskustelua. Kolmas kysymys.

”Entä, jos ei usko elämän jatkuvuuteen? Mitä elämälle sitten tapahtuu?”

”Voi, kaikkea...”, puu huokaisi syttensä seasta. ”Ei mitään! Elämää ei ole tyhyydessä, joka ympäröi elämää. Elämä on tyhyyden sisällä, mutta ei tyhyydessä! Tyhyyden keskellä elämää ympäröi usko elämään, joka toimii niin kuin suojamuuri, varjellen elämänjatkuvuutta tyhyydenhyökkäyksiä vastaan. Ellet usko elämän jatkuvuuteen, uskot ei-mihinkään eli tyhyyteen ja avaat porttisi tyhyyteen. Silloin, kuin viimeinen tuuli, tyhyyys tulee ja täyttää elämäsi, kunnes muutut tyhyydeksi itsekkin. Ja tyhyydessä, minne päädyt, ei ole elämää. Tyhyyteen päätyy elämä ilman jatkuvuudentarkoitusta. Tarkoitusta ei synny, ellei elämässä ole ensin ymmärrystä elämästä, eikä ymmärrystä ole, ellei osaa arvostaa elämää. Elämänjatkuvuuden edellytys on elämän arvostaminen! Kun äsken poimit

minut maasta lahoamasta, arvostit elämää, vaikka et sitä enää minussa nähnyt, etkä ymmärtänyt. Mutta nyt, kun olet nähnyt, voit myös ymmärtää enemmän elämästä ja alkaa etsiä elämän tarkoitusta. Enempää en tule sinulle kertomaan, anna minun siis olla, kuten tahdot. Ymmärrätkö?”

Ja siihen äänet vaikeivat. Katsoin puuta täri-sevissä käsissäni, eikä se muuta ollut kuin puoleksi palanut, sileäksi hiottu puupala. Yksi puinen kappale se vain oli, mutta kummasti puhelias, kun oli hyvänä pidetty. Olin kokemastani tietenkin varsin hämmäntynyt. Varovasti asetin puunpalaseni hyllyyn tarkkailemaan aikani elämää. Ehkä joskus tulee vielä sekin aika, että joku toinenkin poimii oman puunkappaleensa metsästä käsiinsä ja sattuu ymmärtämättään arvostamaan sen olemusta, niin että ryhtyy hieromaan pois sen lahoa pintaa ja saa siten puunsyyt esiin ja juttelemaan. Ehkä niin on tarkoitettu, että Jokijärvelläkin, siellä, mistä tämän yhden puunpalasien elämä on kotoisin, osattaisiin arvostaa elämää, niin kuin se nyt on, jotta elämä sitten jatkuisi jälkeensä, kuten on tarkoitus.

Ehkä puunkappale käsissäni kertoi, mitä tulee tapahtumaan, jos uskomme ajoissa elämänjatkuvuuteen. Ehkä parasta on uskoa.

Heikki Pesämaa

Pihla
Varmasti hyvä.

**Laadukkaat
ikkunat ja ovet
ammattitaidolla**

Varaa maksuton arviokäynti
Pihla-jälleenmyyjältäsi!

Rak. Palvelu E. Pulkkanen Ky
Edustaja Hannu Parkkisennleml
Puh. 0400 205 230
hannuparkki@gmail.com

**Tarvitsetko rakentamiseen
liittyvissä asioissa apua?**

Ota yhteyttä niin toteutamme toiveesi!

Käytössämme
myös
nosturiauto ja
kaivinkone

ESA SÄRKELÄ KY

Posiontie 39, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 581 0386, 040 580 8068
esa@esasarkela.fi

Lisäinfo: www.esasarkelaky.fi

Kuvan kosketus -näyttely Jokijärven kylätalolla 2.7. – 1.8.2021

Fotogrammi
Episkooppi
Diaprojektori
Rainakone
Valokuva
Diakuva
Negatiivi
Panoraama
Valokuvakamera
Digikamera
Puhelinkamera
Albumi
Maalaus
Luolapiirros
Piiirretty Kuvataulu

Jokijärven kesänäyttelyyn on koottu mielenkiintoista nähtävää lähes 100 vuoden ajalta liittyen kuvien esilletuontiin, välineistöön, kuvien tallentamiseen sekä valokuviiin.

Yli 60 vuotta sitten oman kylän valokuvaajana oli tyrämäkeläinen Ville Alapirtti, 1912–1975. Hän kuvasi kotiympäristöään, kirkonkylällä markkinoilla pikakuvia ja sota-ajan tapahtumia. Myös hänen vä-

lineistöään ja valokuviaan on näyttelyssä.

Kuvien kosketus -näyttely on avoinna Päätaloviikolla ja 2 tuntia ennen teatterinäytösten alkua Jokijärven kylätalolla.

Erämaan rauhaa HOSSAN JA KYLMÄLUOMAN RETKEILYKESKUKSET

PALVELUT

- Leirintäalueet
- Mökit
- Erämökit Hossassa ja Kylmäluomalla
- Lounasravintolat anniskeluoikeuksin
- Kahvila – kioskit
- Kokoustilat
- Retkeily-, kalastus- ja metsästysmahdollisuudet (myös opastettuina)
- Hiihtoladut / monitoimiuraut
- Moottorikelkkaurat
- Veneiden, kanoottien, läskipyörien ja sup-lautojen vuokraus
- Ohjelmapalvelut

Erästäjän elämykset tarjoaa:

HOSSA Experience KL Oy

KYLMÄLUOMA HOSSA
Jatkonsalmentie 6
89920 RUHTINANSALMI
Tel. +358 (0)50 384 4692
hossa@retkeilykeskus.fi

KYLMÄLUOMA
Pajuluomantie 20
93540 TYRÖVAARA
Tel. +358 (0)40 500 3476
kylmaluoma@retkeilykeskus.fi

[f Hossa-Kylmäluoman Retkeilykeskukset](https://www.facebook.com/hossakylmaluoma)
[@hossakylmaluoma](https://www.instagram.com/hossakylmaluoma)

www.hossa-kylmaluoma.fi

Metsänomistaja!

Ota yhteyttä ja tee hyvä puukauppa

Pohjoisen alueella Teitä palvelee
hankintaesimiehemme:

Juuso Karjalainen
044 413 3604

Vilho-Petteri Koivisto
040 167 8961

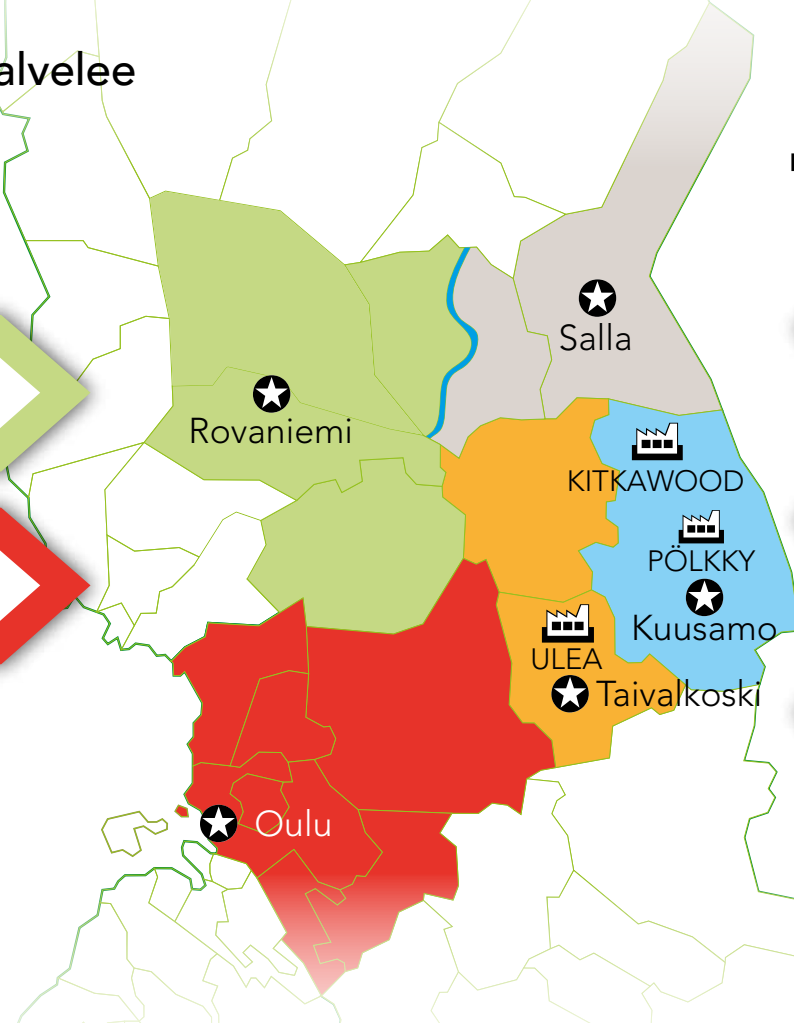
Pölkky Metsä Oy
Kemijärventie 73, 93600 KUUSAMO
Puh. 044 413 3143
office@polkky.fi tai
etunimi.sukunimi@polkky.fi
www.polkky.fi

★ Hankintatoimisto
🏭 Saha

Markus Viitala
0400 178 677

Aki Huttu
040 678 7064

Esa Polojärvi
040 670 9003

**PÖLKKY
METSÄ**

Sota-ajan muistot talteen

"Naapurin isäntä tuli yöllä nykkimään sorkasta, että nyt pitäis lähteä savotaan. Minä unimielissään, että mihin savotaan?"

– No jos tässä ainai sota tulloo, niin pitää lähteä harjottelemaan..."

Lokakuussa 1939 ylimääräisiin kertausharjoituksiin lähteneet eivät enää ole kertomassa kokemuksistaan, mutta paljon muuta sotaan liittyviä muistoja Taivalkoskelta yhä löytyy. On jo korkea aika saada ne asiat kirjoihin ja kansiin. Taivalkosken kunnan hallinnoiman, Koillismaan Leader ry:n rahoittaman Sota-ajan perinnehuone-hankkeen tiimoilla kerätään sotiin liittyviä muistoja, valokuvia, asiakirjoja ja esineitä.

Omat kokemukset ja omaisten kertomukset rintamalta sotilaina tai lottana toimimisesta, kotirintamalta, evakkomatkoilta, sotalapsena olemisesta, jälleenrakennusajalta, kenttäradasta ja muilta sota-ajan elämäniloilta ovat tervetulleita. Lipastonlaatikoita, vinttikomeroita ja aivojen muistilokeroita kaivelella voi itse kukin löytää yllättäviäkin asioita. Vuosikymmeniä kaapin päällä pölyttynyt rasia tai pöytälaatikosta löytynyt alumiinisormus voi lähemmin tarkasteltuna paljastua rintamalla tehdyksi muistoesineeksi tai vintillä haalistunut kirje-

nippu ehkä sisältäkin sota-aikaista yhteydenpitoa kodin ja rintaman välillä.

Ellei halua luopua vanhoista kuvista tai asiakirjoista, ne voidaan skannata joko hankkeen toimistossa tai asianomaisen luovuttajan kotona.

Saatua aineistoa tulee esille Taivalkoskelle perustettavan Sota-ajan perinnehuoneen tiloihin. Aineisto tulee hyödyntämään myös sota-ajan ja muunkin historian tutkijoita.

Sota-ajan perinnehuone-hankkeen keräjäinä toimivat Aini Vääräniemi ja Jorma Räisänen. Hankkeen päämaja on kirjaston yhteydessä olevan Pääntalo-keskuksen tiloissa ja puhelimella voi ottaa yhteyttä numeroon 040 8366 801 tai sähköpostilla aini.vaaraniemi@taivalkoski.fi tai jorma.raisanen@taivalkoski.fi.

Pyhän Päärynän Legenda

On Pyhän Päärynän juhlapäivä, jo katoaa mielestä huolenhäivä.

Koko kansa on kutsuttu juhlaan hurjaan, jok'ikinen kuninkaasta kerjäläiseen kurjaan. Jo pöydässä neitoja neljä on, heidän viehkeytensä sanoinkuvaamaton.

Neito ensimmäinen siveä vaan ruualle perso, ei riittä hälle appeeksi pelkkä herneenverso.

Neidoista toinen lähimmäistään rakastaa, vaan liiaksi hän juoruaa ja salaisuudet paljastaa. Kolmas neito luonteeltaan uuttera ja toimielias, hän kiivaudessaan tosin kovin epäkohtelias.

Neljäs neiton sydämeltään vilpitön on vaan toisinaan kahjo ja täysin holtiton.

Istu pöytään sa nauttimaan illasta tästä, niin saat kuulla Legendan Pyhästä Päärynästä.

SÄILÄTTEREIDEN NÄYTÖKSET PÖLKKY-TEATTERILLA

10.6.2021 klo 19.00 ja
11.6.2021 klo 19.00

Koko perheen näytös, kesto n. 45 min.

TELATEK

AUTOJEN HUOLLOT JA KORJAUKSET

AUTOHUOLTO
J. KIVELÄ OY

Työn
vastaanotto
040 172 7900

Kiskotie 2, 93400 TAIVALKOSKI, Puh. 040 1727 900, autojuki@gmail.com

Kun kotisi kaipaa uutta ilmettä

Taivalkosken Huonekalu ja Väri Oy:stä löydät kaikki tarvitsemasi tarvikkeet.

Meiltä löytyy huonekalut laidasta laitaan jokaiseen huoneeseen, valaisimet niin kattoon, seinälle kuin pöydällekin, maalaustarvikkeet, tapetit ja lakat sekä rakennustarvikkeita kuten laatat, listatarvikkeet, lukot, helat jne.

- Matot
- Maalit
- Tapetit
- Listatarvikkeet
- Kaakelit
- Laatat
- Valaisimet
- Huonekalut
- Keittiökaluusteet
- Miele-kodinkoneet
- Pultit, mutterit ja yleisruuvit kiloittain

TEKNOS

ISKU

TIKKURILA

VM-CARPET

UPO

Thomart

Miele

TAIVALKOSKEN HUONEKALU JA VÄRI OY

93400 TAIVALKOSKI ☎ 040 191 0913
huonekalu@vari.suomi.net • www.huonekalujavari.fi

Mhy:ssä homma luistaa!

Tukijoukot pitää niin urheilijalla kuin metsäomistajalla olla kunnossa!

Metsäomistajalla asia hoituu oman metsänhoitoyhdistyksen jäsenyyden kautta.

Tutustu palveluihin osoitteessa www.mhy.fi

Onko metsäsuunnitelmasi ajantasalla?

Metsänomistajat
MHY KOILLISMAA

Taivalkosken toimisto
Talontopojantie 8 B 17, 93400 TAIVALKOSKI
0400 254 781 Teuvo Puolakanaho,
040 754 1086 Saku Paloniemi, 040 739 1325 Aila Mikkonen
etunimi.sukunimi@mhy.fi • www.mhy.fi

PERTTU HYVÄRINEN

Porot elinkeinona

Tiettävästi Suomen ensimmäinen kirjallinen poronhoitoa koskeva sopimus on tehty vuonna 1769 Pudasjärvellä, johon Taivalkoskikin silloin kuului. Silloin muodostivat paikalliset poromiest Pudasjärven poronhoitoyhtiön. Kahdeksankohtaisessa sopimuksessa saivat kirjoitetun muodon luultavasti jo kauan käytössä olleet tavat ja säännöt, sillä Iijokivarren poronhoidon historia ulottuu jo useita miespolvia kauemmaksi.

Vuonna 1910 Jokijärven paikallisessa on ollut 913 poroa 20 taloudessa. Kansalaisista nälkävuosineen on koetellut porotalouttakin, sillä vuonna 1920 poroja oli vain 515 päätä 8 taloudessa. Yhdistyneessä Jokijärven ja Taivalkosken paliskunnassa on nykyisin poroja noin 2500 ja satakunta poronostajaa.

Taivalkosken paliskunnan poroisäntänä toimii Mika Käsmä ja varaisäntänä Tyrävaaralta Arto Turpeinen.

Arton poronhoidon kipinä syttyi jo lapsena kun hän osallistui kesätöihin sukulaisten maatiloilla. Palkaksi hän sai merkityn vasan vuonna 1976 ja niin alku poronhoitoon oli sytytetty. 2000-luvun alussa poronhoito vakiintui talvikauden työllistäjäksi, kesäkaudella tehdään muita töitä elannon eteen.

”Elämäntapahan tämä poronhoito on. Poronostajien yhteenkuuluvuus, yhteen hiileen puhaltaminen tässä yhteisössä on se joka tätä perinne-elinkeinon pitää yllä. Luonto ympärillä ja sen ehdoilla eläminen. Nyt meillä on uusia porohommista kiinnostuneita nuoria poronostajia jotka ovat ostaneet karjaa. Porotöissä mukana olevien keski-ikä lienee jo alle 50 vuotta joten ei meillä ukkoutumisesta ole tietoaan”.

Poronhoitotavat ovat muuttuneet aikojen kuluessa yhtä perusteellisesti kuin muukin yhteiskunta. Sata vuotta sitten poroja vielä paimennettiin syksystä kevääseen. Porot koottiin laumoihin, joita kuljettiin hyville jäkälämaille ja pyrittiin pitämään siellä yli talven. Talvella poroille kaadettiin myös loppopuita, suonreunojen naavaisia kuusia. Kun metsien vapaa käyttö Isojaon myötä loppui, alkoi kruunu vaatia luvan myös loppopuiden kaatoon. Paliskunnilla oli talutettaviksi opetettuja poroja, joita kuljettiin narussa hiihtomiesten perässä. Niiden perässä tuli muutamia kesyjä poroja, jotka nekin olivat oppineet seuraamaan ”vetoporoja”. Muu lauma seurasi jäljessä hiihtävien miesten paimentamina.

Tyrämäellä oli Jokijärven palkisen erotusaita, johon porot vedettiin kevättalvella. Aidan ympärillä oli paljon karsinoita, joihin itse kunkin porot erotettiin. Parhaillaan Tyrämäen poropellossa on ollut loppuun pari tuhatta poroa.

Aikoinaan oli Tyrämäellä talutettavaksi opetettu palkisen poro, joka oli kuohtuessa jäänyt piettiin. Syksyllä se aina erotusaidoissa pieksää rojotti Tyrämäen kaikkein isoimmatkin miehet, mutta ei ollut vihainen muiden kylien miehille.

Poroja on käytetty vuosisatoja myös vetojuhtina. Porot vetivät suksimiestä tai niillä vedettiin poltopuita ja heiniä. Poroilla ajettiin myös rahtia sekä Oulun että Valkeanmeren suuntaan. Yli kaksikymmenpäiset raidot kulkivat Ouluun Puolangan kautta ja matkan varrella oli määrätty alueet, joilla poroja sai syöttää. Pitkillä matkoilla poro olikin hevosta parempi siinä, että sen ei tarvinnut vetää omia eväitä mukanaan.

Niin kauan kuin poroilla on ajettu, on varmaan koekeltu niiden paremmuuttakin aina silloin tällöin. Nykyisin kilpailu jatkuu virallisina porokilpailuina, joista suurin on kevättalviset kuninkuusajot.

1960-luvulla poroja alettiin ottaa talveksi piha-ruokintaan. Alkuun talvi-ruokinnassa pidettiin vain joitakin poroja, lähinnä vasa- ja heinäporoja. Tänä päivänä lähes kaikki porot ovat talvisin piha-aitauksissa ja nyt niitä ruokitaan heinäällä ja ”porojen väkirehulla”, jäkälää tuodaan Kainuusta ja Oulun seudulta.

Porojen liikkumisen ja paikantamisen apuna ovat nykyisin mönkijät, moottorikelkat ja joidenkin porojen kaulapantaan liitettävä gps-laite. Kuolinpantojen avulla taas nähdään jos poro on liikkumatta yli kolme tuntia. Silloin lähdetään tarkistamaan ovatko pedot vai autokolari mahdollisesti tappaneet poron. Porokoirien käyttö poronhoitoissa lisääntyy koko ajan.

Petovahingot ovat suuria palkisenkin alueella ja siksi porot tulevat petoja pakkoon kesäisin peltoalueille pois metsistä. Palkisen jokavuotisiin tehtäviin kuuluu myös uusien peltoviljelysten aitaaminen, johon saadaan tukea ELY-keskukselta.

Pororotukset kuuluvat porovuoteen kesäisin ja syksyisin. Keväällä porot päästetään talviaitauksistaan metsiin vapaalle ja vasomaan. Porot vasovat ensimmäisen kerran useimmiten kaksivuotiaina. Vasomista voi tapahtua myös aitaauksessa. Vaatimet vasovat yhden vasan, harvoin kaksoset. Ne kulkevat emänsä matkassa ja kesäerotuksessa vasa merkitään korvaan omistajan merkillä ja tallennetaan porotietoihin.

Syyserotuksessa erotellaan teuraaksi menevät

porot ja lasketaan eloon jäävät vasat, vaatimet ja hirvaat. Saadakseen poronhoidon tukea täytyy omistaa vähintäänkin 80 yli vuoden ikäistä poroa.

Aiemmin poroista kelpasivat myyntiin vain paistit ja lavat. Isoista porotaloista niitä vietiin Ouluun useita hevoskuormia kerrallaan. Oulusta poronlihaa meni jo 1800-luvulla ainakin Saksaan ja Englantiin.

Sota-aika koetteli poronhoitoakin varsin raskaasti. Armeijan pakko-otot varten oli vakituiset ampujat huolehtimassa lihan toimituksesta. Kenttärataa tekeillä saksalaisilla oli vielä omat ampujansa. Kenttärata menee viitisenkymmentä kilometriä Jokijärven paliskunnan alueella ja rakentajat kuluttivat paljon ruokaa. Sodan jälkeen poroja olikin jäljellä enää muutamia satoja.

Isojen savotoiden aikana suuri osa poroista meni savottamiesten ruokiin. Nykyisin arvokkaana erikoisuutena pidetty poronliha oli silloin todellista arkiruokaa, jonka hintakin oli vain puolet naudanlihan hinnasta.

Paliskunnan syysteurastukset alkavat loka-marraskuulla Pudasjärven teuraustamolla, jossa eläinlääkäri tarkistaa lihat. Suoramyyntiin menee lähes puolet ruhoista ja kaikki liha menee kaupaksi.

Poronlihaa voidaan sanoa luomulihaaksi, koska myytävä liha on 95-prosenttisesti vasanlihaa, joka on kasvanut luonnossa. Porot saavat vain yhden rokotuksen loisista vastaan tammi-helmikuulla. Aikuksistakin poroista loislääke on ehtinyt poistua lihasta seitsemän kuukauden kuluessa.

Porolihan terveellisyyttä on tutkittu paljon. Se on vähärasvaista ja rasva on verrattavissa kalan rasvaan. Se voidaan luokitella superfoodiksi.

Poron arvoa voitaneen mitata myös sillä että lihanmyynnin jälkeen nahka ja sarvetkin kunnostetaan myytäväksi. Lisäksi teurasjätteet jalostetaan lemmikkieläinten ruuaksi.

Talveksi aitaan

Tyrämäellä, ”Pilistäjän kaupungissa”, tuulimyllyn kupeessa on Saara ja Mauri Moilasen porokarja talviaitauksessa. Syksyllä lumien karttuessa kotiaitauksensa tuntevat porot tulevat etsimään ruokaa aidasta ja niiden tarhaus aloitetaan vähitellen. Aidan seudulta otetaan kiinni myös toisille kuuluvia poroja ja siirretään omistajiensa aitaan.

Saara kuvailee porovuoden vaiheita jolloin ulkotoihin on lähdettävä joka säällä ja porot on ruokittava kerran, kaksi päivässä. Suurta porokarjaa varten on rakennettava ja korjattava erillisiä aitaauksia, tehtävä kesäisin lukemattomia pyöröpaaleja heinä, lähdettävä poroerotuksiin, kuljettava poroja teuras-tamoon, myytävä ruhoja sekä seurattava omien ja toisten porojen vaeltamista. Porojen terveydestä on huolehdittava ja tarvittaessa sairastuneet porot on

eristettävä omiin karsinointeihinsa.

Aitaukseen ruokittavat porot kesyntyvät ja oppivat tuntemaan hoitajansa. Porotkin ovat luonteeltaan erilaisia ja Saara nimeää joitakin sen perusteella. Tarhasta löytyykin Rokkipelleä, Moosesta, Nelssoonia, Ripeä, Pyryä jos Viimaakin.

Saara muistelee miten hän lapsena sai vasan hoitaakseen. Isä oli löytänyt emättömän nälkiintyneen huonokuntoisen vasan metsästä ja ruokkinut sitä sinne. Myöhemmin hän toi sen kotiin vasikkakarinaan ruokittavaksi. Saara talutteli ja pajasi sitä. Kotihoidossa se vahvistui ja kesyntyi. Isä sai ostaa sen poromerkilleen ja lemmikkiporohan siitä tuli niin että sen saaminen muiden porojen sekaan oli työlästä.

Porotöihin Saara tuli vuonna 2004 Maurin mukana. Vuosien aikana hän on oppinut kaikkiin porotöihin ja mitäpä sitä talvela muutakaan tekisi, ei ole aijalta kiire pois porojen seasta. Keväällä kun porot saatellaan sitten kesälaitumille niin ikävähän niitä tulee. Porojen kasvatusta on jatkumassa myös Saaran tyttären perheessä, työ eläinten parissa kiinnostaa.

Raija Karjalainen

- Tasokkaat mökit (40 vuodep.)
- Savottamuseo ja uittoperinnettä
- Venevuokraus
- Opaspalvelut
- Luontoretket kesällä ja talvella
- Muut oheishjelmalvelut (kalastus- ja metsästysluvat)

Tervetuloa viihtymään, luonnon ja kulttuurin pariin!

Jokijärven LOMAT

Simosentie 29, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. (08) 847 424, 0400 225 331
jokijarvenlomat@suomi24.fi
www.jokijarvenlomat.net

Nordic Masin Oy
Puh. 0400 280 126 Mikko Partanen
mikkol.partanen@gmail.com

Apunasi hyvän elämän arjessa

Haluamme tukea ihmisten kotona asumista ja pärjäämistä. Palveluihimme kuuluu kaikenlaiset kotityöt pihatöistä ruuanlaittoon ja siivoukseen, henkilökotaiseen hoivaan, huolenpitoon ja auttamiseen sekä kotisairaanhoidon.

Kysy lisää
Terveyspojat Appista!
Saila 050 365 9083
Mika 0400 407 212

Uutena palveluna olemme ottaneet askeleen digiaikaan ja kehittäneet Terveyspojat Appin.

Terveyspojat

Taimentie 16, 93400 Taivalkoski

terveyspojat.fi

Hartaushetki vanhan kirkon muistomerkillä

Vagabond tyttösirkus

Rivitalo uudessa, alkuperäisessä värissä

Kansalaisopiston kurssi,
opettajana Tanja Luukkonen

Kyläläisiä

Talonmies Jani maalauspuuhissa

Puunkaatoa kylätalon pihalla

Kannon jyrshintää

Murukala- muhennos pottuvoilla

Pyydä kalastajaa perkkamaan ja suomustamaan saaliinsa, hauet, ahvenet, säret...

Selkäruoti ja evät myös pois.

Puhista ja kuivaa kalat.

Syötä ne lihamyllyyn että saat murumaista seosta.

Myllytä sipulit myös.

Laita paistinpannuun pala voita.

Kuumenna ja lisää kalamuru sinne paistumaan.

Kääntelee annosta ja anna ruskeutua.

Lisää vettä jos meinaa tarttua pohjaan.

Kansi päälle ja anna hautua kypsäksi.

Lopuksi notkeutetaan muruseos kermalla.

Maustetaan tillillä, pippurilla ja suolaripauksella.

Nautiskellaan pottuvoin ja lisukkeitten kera.

Maukasta kalakeittoa saat kun lisäät paistetun muruseoksen keitettyjen perunoiden sekaan.

Raija Karjalainen

Rivitalon maalaustalkoot

Vieraana Päätalon maisemissa

Suomen itäisimmässä kunnassa Ilomantsissa sijaitsevan pienen Naarvan kylän koulun kirjastossa oli pieni valikoima kirjoja. Lukuhaluinen koululainen joutui pakostakin siirtymään niin sanottujen aikuisten kirjojen pariin jo kolmannelle luokalle eli yläluokkaan muuttaessaan. Väinö Linnan ”Tuntematton sotilas” tuli luettua ensimmäisen kerran noin 11-vuotiaana, ja sen jälkeen lukemattomia kertoja uudelleen. ”Täällä pohjan tähden alla” trilogiakin oli kahlattu pariin kertaan ennen siirtymistä kansalaiskouluun, joka sijaitsi 50 kilometrin päässä Ilomantsin kirkonkylällä.

Asuntolassa ikäkaveri suositteli Kalle Päätalon kirjoja. Pääkirjastossa ensimmäinen käteen osunut oli ”Viimeinen savotta”. Savotat ja uitot olivat savottakylän pojalle arkista elämää, joten aihe ja sen käsittely kolahtivat kerralla luhin ja ytimiin. Aiemmin Päätalolta ilmestyneet möllärit piti lukea heti samaan putkeen. Tekstit olivat niin eläviä, että nälkä, vilu ja väsymys kulkivat lukijan ”nahkoissa” aina kirjan

päähenkilön myötä. Vuonna 1971 alkoi Iijoki-sarja ilmestyä. Elämä oli sen jälkeen yhtä joulun odotusta. Joulupukin ”poolaluetteloa” ei ehtinyt kuunnella, kun kirjakupetta piti repiä nopeasti auki. Sitten tekstejä kertailtiin samanhenkisten kanssa. Vuorosanoja soviteltiin omiin tapahtumiin.

Vieraaksi Virtalaan

Varusmiespalveluksesta ei ollut järkeä pyrkiä rajavartiostoon, joten ”Nälkämäki” -kirjan vartiomies Aleksi Ahjolan sanaan pääsin 10 vuodeksi metsätöihin. Erään kerran menimme sahakaupoille ”Mottimajalle”, ilomantsilaiseen pienkoneliikkeeseen. Ilmoitimme uudelle ”puotilaiselle”, että nyt tuli sahanostajia, jotka tinkaavat uhkatiukalle. Aikaa on, ja repussa on runsaasti eväitä. Myyjälle ilmaisu oli hyvinkin tuttu. Hän totesi olevansa Jokijärvellä vaikuttavan Jaakko Väisäsen eli ”Huonomman Väisäsen” vävy-poika.

Käydessämme liikkeessä ei keskustelunaiheita tarvinnut miettiä. Lähes tyttiin jo 1970–1980-luku-

jen taitetta. Sovimme, että tapaamme kesälomien aikaan Jokijärvellä. Ajelimme vaimoni ja toisen ”Päätalohullun” kanssa tuon runsaan 500 kilometrin pätkän Jokijärvelle. Pistimme iltamyöhällä teltat pystyyn Kauhaperän lähellä sijaitsevan Hanhilammen tien risteyksen maastoon. Hyttysiä oli metsässä metsureillekin yli oman tarpeen. Seuraavana päivänä menimme Virtalaan Tyräjoen rantaan. Ulko-ovesta astui käsi ojossa hoikka ja jo harmaantunut mies.

– Tervetuloa! Minä olen sitten se Huonompi Väisänen.

Olimme tulleet höylien ihmisten vieraiksi. Meillä oli runsaasti kysyttävää. Raatailtiin, ja sipulimme juustoleipää kahvikuppeihin. Saimme pystyttää teltat Tyräjoen rantatörmälle. Vävy Väinänen opasti meitä Päätalon maisemissa. Kävimme Kallioniemessä, Hilturannalla ja Taivalkosken kirkonkylällä. Kalastimme Tyräjoesta ja Tyräjärvestä. Ahventa, särkeä ja haukea olisi saanut ongella ja virvelillä vaikka kuinka paljon. Keitimme ”leirissämme” kalakeittoa! Ihailimme näkyä, jotka olivat niin ”tuttuja” kirjoista. Oli kuin olisi pyörinyt kotikylällä.

Vieraanvaraisuutta

Sen jälkeen olemme vierailleet Jokijärvellä lähes kymmenkunta kertaa eri kokoonpanoissa. Päätalopäivien aikana ja muulloinkin. Eräille Päätalopäiville ajoimme Ilomantsista kolmella henkilöautolla peräkkäin. Yksi tuttavapariskunta tuli asuntovaununsa kanssa pohjoisesta päin samaan sakkiiin. Tukikohtana on aina ollut Jokijärven loma, josta saa useimmiten lomamökin ilman ennakkovarausta. Isäntä Ville

Tyyne Simonen ja Kalle tapasivat Päätalopäivillä vuonna 1988

Heiskasella on hymy herkässä ja hyviä juttuja. Hän lainaa veneitä ja toimii risteilyaluksensa kipparina. Emäntä-Maija kokkaa herkullista poronkärjistystä.

Olemme vierailleet Kummussa muun muassa Moilasessa. Kummusta kenttärataa pitkin pohjoisen suuntaan sijaitseva Elehvä on ensimmäisen vaimoni siskon miehen kotipaikka, ja siellä meille tarjottiin yösjän lisäksi seinäkuivatusta poronlihasta keitettyä lihaveliä. Joka paikassa meitä on kohdeltu kuin ”piispaa pappilassa”. On tullut mieleen, että ilomantsilaiset ja taivalkoskelaiset ovat sekä vieraanvaraisuudessaan että puheenparreltaan ”sukulaiskansoja”.

Kirjojen henkilöistä on vastaan tullut reissuilamme esimerkiksi Kurtti Reino, joka myös minulle kielsi mestarinsa niin kuin Pietari Raamatussa.

– Höpöjä on Kalle kirjoitellut. En ollut Kijannan maatalousnäyttelyssä seisovaa pöytää tyhjentämässä, hän julisti.

Puheissa mestarin kanssa

Metsuri kun olin, ja vieläpä ujonpuoleinen, niin sydän pyrki läpättämään Kallen puheille jonottaessa. Mutta eipä pelottanut ensi tapaamisen jälkeen! Hänellä oli aikaa kaikille. Hän kuunteli rauhallisesti silmiin katsellen kysymyksiä ja myös vastasi niihin.

Ensimmäisellä kerralla kyselin Ahoniemen Annin sukunimeä. Sehän oli Puolakanaho, ja kuulemma selvisi ”kiertotietä” myös kirjoista. Kun olin olevinani itsekin voimamiehiä, niin seuraavalla kerralla tiedustelin Kallen Kurkijärvellä nostamien tykinpyörrien painoa. Asia oli sen verran minua harmittanut, että olin eräänä yönä herännyt siihen, kun olin ääneen sanonut, että korkeintaan 70 kiloa. Kalle ei antanut selkeää vastausta. Hän sanoi, etteivät tykinrattaat olleet valtavan painavat. Suurimpana vaikeutena niiden

nostossa oli se, että akseli oli niin lyhyt. Leveäharteinen mies hädin tuskin mahtui pyörrien väliin

Aloin vuonna 1985 itsekin örmä paperille tekstejä, ja sain niitä kaupattua paikallislehteen. Myöhemmin kauemmaksikin ja jopa kirjan kansien väliin. Vuoden 1988 reissulla minulla oli jo järjestelmäkamera mukana. Sain Päätalopäivillä otettua kuvan Kallen ja Simosen Tyynen tapaamisesta. Kehitytin kuvia, ja kirjoitin kotikunnon ”Pogostan Sanomiin” jutun reissusta. Artikkelitaisi myöhemmin päätyä myös johonkin Jokijärven julkaisuun.

Kallen ja Tyynen edellisestä tapaamisesta oli kuulemma kymmeniä vuosia aikaa. Ritva Ylösen kirjoittamasta Kallen elämänerästä selviää, että päivärytmeikintöjen mukaan Kalle ja Simosen Tyyne tapasivat myös Turussa 27.12.1977. Leena-vaimo ei ole ollut silloin matkassa.

Palautetta tuli

Vein seuraavan kerran Päätalopäiville mennessäni Kallelle otosia: kuvia ja lehtiä, ja Ilomantsiin perustetun kirjoittajayhdistyksen antologian. Suuri oli hämmästykseni, kun postissa tuli Kallelta 13.8.1990 kirjattu kiitoskortti. Se on suurimpia aarteitani vieläkin. Kortin etusivulla on Kallen kuva ja teksti ”Muistamisesta lämpimästi kiitellen”, ja varsinaisessa tekstissä lukee:

”Pääsin onnellisesti kotiin sieltä nimikkopäiväni kiireitten keskeltä. Kiitellen vieläkin Pogostan Sanomista, Sykkivät aamut -teoksesta ja valokuvista, jotka Sinulta sain Kallioniemen vanhan pirtin päädystä. Siinä kun oli niin kiirettä, niin muistin tuskin kiitellä.

Muutoin sain toisen antamistasi valokuvista tui- katuksi heti tilaisuuden jälkeen Simosen Tyynelle – jonka kanssa olen kuvassa – kun Tyyne sattui tulemaan vastaan omaan mökkiini siirtyessäni. Sa-

mainen Tyyne on asunut vuodesta 1950 asti Tukholmassa – ja ollut tosiaan tarjoilijan ammatissa!

Olit kirjoittanut kaksi vuotta sitten todella hyvän kuvauksen matkastasi Kallioniemeen.

Toivotan lämmintä kesää jatkossa ja kaikkea Hyvää!

Kiitokseni vielä kerran!”

Kiireisen Mestarin jo varhain vioittunut sydän oli paikallaan. Arkistoihin päässeet tietävät, että suurin osa sai Kallelta vastauksen lukijapostiinsa.

Aarteita arkistoissa

Päätaloa ja hänen kirjallisuuttaan ovat ansiokkaasti esitelleet Ylösen lisäksi muun muassa Matti Vehviläinen, Eero Marttinen, Seppo Porvali, Kai Hirvasnoro, Raimo Jokisalmi ja Jenni Janatuinen. Kustantaja on ottanut kirjoista tuoreita painoksia ja koonnut lyhennelmiä. Teatteritaide on saanut runsaasti aineksia Mestarin kirjoituksista. Elokuvantekijät Edvin Laine, Mikko Niskanen ja Hannu Kahakorpi ovat siirtäneet omia näkemyksiään ”kankaalle”. Mestarin perintöä on kiitettävällä tavalla pidetty esillä synnyinkunnassa Taivalkoskella ja tietenkin ”Päätalosanomissa” ja ”Jokijärven Avviisissa”.

Arkistoissa lienee runsaasti alkuperäisistä käsikirjoituksista poistettuja tekstejä. Me päivittäisen Päätaloannoksensa tarvitsevat lukijat näkisimme mielellämme, miten esimerkiksi Riitun ja myös Hermannin vierailut sujuivat Kuusisten talon yläkerrassa. Tai mitä Kallen Helsingin reissulla joulukuussa 1947 tapahtui. Jatkosodan aikaisilla toipumislomillaan Kalle näyttää vierailleen muuallakin kuin Turpeisenjärvellä.

Haluan toivottaa oikein antoisaa Mestarin syntymän juhluvuotta kaikille Päätalon kirjallisuuden ystäville.

Armas Härkönen

Mestari ja ”oppipoika” Härkönen vuonna 1990

Jokijärven Avviisi

JULKAISIJA

Jokijärven Kyläseura ry
Hilturannantie 2 A, 93400 TAIVALKOSKI, Puh. 040 8232 489
jokijarvi@jokijarvi.com www.jokijarvi.com

TOIMITUSKUNTA

Veikko Räisänen, päätoimittaja
Leila Kivimäki
Sisko Ahola
Raija Karjalainen

JAKELU

ILMAISJAKELUNA
liikekeskukset, huoltoasemat,
matkailualan yritykset kautta maan. PAINOS 20.000 kpl

SIVUNVALMISTUS

MINI Mainos

Jani Jänkälä,
Taivalkoski

PAINOPIIKKA

Suomalainen
Lehtipaino Oy, Kajaani
PAINOS 20.000 kpl

Päätaloviikko

Koko perheen kulttuuri- ja kotiseutuviikko

Taivalkoskella 5. – 11.7.2021

TAIVALKOSKI
Tuhansien tarinoiden pitäjä

www.taivalkoski.fi/palvelut/kirjasto-ja-kulttuuri/taivalkosken-kulttuuripalvelut/paataloviikko

[facebook](#) paataloviikko

Lisätietoja: Kulttuurituottaja Heli Paaso-Rantala
heli.paaso-rantala@taivalkoski.fi, puh. 040 8608 971

napero Finlandia

Naperoviikko

Lasten kirjallisuus- ja kulttuuriviikko Taivalkoskella

[facebook](#) naperoviikko

KIRJASTO AVOINNA

MA, KE, TO

klo 10.00–18.00

TI, PE

klo 10.00–16.00

Lehtisali aukeaa
ma – pe klo 8.30

TAIVALKOSKEN KIRJASTO

Urheilutie 4, 93400 Taivalkoski, Puh. 040 860 8999
www.taivalkoski.fi/palvelut/kirjasto-ja-kulttuuri/outi.finna.fi

TAIVALKOSKI, luontoa ja liikuntaa

Lisätietoja:
puh. 040-5339910
www.taivalkoski.fi

KALLIONIEMI

Kirjailija Kalle Päätalon lapsuudenkoti. Kallioniemen pihapiiri on hyvin säilynyt 1920-luvun maalaismiljö ja museoalue on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.

Avoinna
21.6.–15.8.2021
Ma – su 10.00 – 17.00
Juhannusaattona suljettu.

Muina aikoina opastukset sopimuksen mukaan.

Kallioniementie 7 C, Taivalkoski
Asiamies puh. 040 140 6005
Opas (kesällä) 040 742 3738
www.taivalkoski.fi/
paatalo-instituutti/kallioniemi

PÄÄSYMAKSU:

Päätalo-näyttely 4 €, Kallioniemi 6 € tai yhteislippu 8 €. Päätaloviikolla yhteinen viikkolippu Kallioniemeen ja Päätalo-keskukseen 16 €. Kallen työhuoneen ja Kallioniemen esineistöt ovat nyt nähtävissä myös osoitteessa tarinasoitin.fi/kallepaatalo

PÄÄTALO-KESKUS

Kirjailija Kalle Päätalon näköistyo huone pysyväenä näyttelynä. Kalle Päätalo 100 -näyttely 1.7. saakka. Kalle Päätalon elämän naiset -näyttely avautuu 5.7.2021.

Avoinna
Ma, ke, to 10.00 – 18.00
Ti, pe 10.00 – 16.00

Päätaloviikolla 5. – 11.7.2021
Ma – pe 10.00 – 18.00
La – su 10.00 – 16.00

Urheilutie 4, Taivalkoski
Puh. 040 5482 247
www.taivalkoski.fi/
paatalo-instituutti/
nakoistyo huone